

ŠT. 12 — LETO VII. — 25. 12. 1967

Dragi tov. Tito!

Ob tridesetletnici Tvojega prihoda na čelo KPJ prejmi naše iskrene čestitke.

Kolektiv Železarne
Štore

NA PRAGU NOVEGA LETA

(Beseda glavnega direktorja Železarne Štore — Tugomerja Voge)

Kmalu bo za nami tretje leto delovanja gospodarske in družbene reforme. Čeprav po splošnih ocenitvah ugotavljamo določene pozitivne dosežke, pa vendar z rezultati in stanjem v črni metalurgiji ne moremo biti zadovoljni. Vzrokov za to je več.

Že v samem začetku delovanja reforme, po uskladitvi cen, je kazalo, da se bo položaj podjetij črne metalurgije popravil, še bolj pa smo pričakovali, da bodo podjetja lahko ob polni zaposlitvi svojih kapacitet poskušala še ostale možnosti za produktivno in ekonomično proizvodnjo. Vloženi napori podjetij za doseganje teh ciljev so dali svoje pozitivne sadove, vendar je pri tem nastopil najtežji problem — zaposlovanje razpoložljivih in novozgrajenih kapacitet. Nastopajoči problem zasedbe kapacitet pa ni in ne more biti samo stvar gospodarskih organizacij, temveč zahteva jasen odgovor, kje so meje racionalnega izkoristka kapacitet posameznih gospodarskih organizacij in kje (s stališča splošnih gospodarskih interesov) in v kakšni meri so ti interesi različni, kako jih je potrebno uskladiti, še posebno ko imamo v tej proizvodnji opraviti z visokim deležem stalnih stroškov že pri normalni stopnji zaposlitve. Rešitev tega vprašanja je zelo aktualna, ker zmanjševanje zasedenosti kapacitet ob sočasnem porastu cen ostalemu reprodukcijskemu materialu povzroča slabšanje gospodarstva in finančne situacije podjetij črne metalurgije.

Glavni razlog za takšno stanje zasedenosti kapacitet v posameznih podjetjih je zmanjšanje potrošnje jekla na domačem trgu kot posledica določene stagnacije v kovinski predelovalni industriji, v zmanjšanju investicij in modernizacij. Navzlic takšnemu stanju pa beležimo izredno visok uvoz izdelkov črne metalurgije. Takšno stanje povzroča padec ekonomičnosti, ker pada zasedba kapacitet. Izkoristek proizvodnih zmogljivosti do višine 70 % lahko poveča delež stvarnih stroškov do 60 % realizirane

vrednosti proizvodnje. Razumljivo, da mora takšno stanje nujno povzročiti izgube v proizvodnji.

Upravičeno zastavljamo vprašanje, če gospodarsko gibanje po reformi zmanjšuje porabo jekla, potem bi moral biti tudi uvoz manjši, vendar temu stanju ni tako, ker se v letošnjem letu ocenjuje uvoz v skupni količini 820.000 ton valjanih proizvodov. Situacija je še toliko težja, ker se z uvozom bavi preko 108 podjetij, ki pa so bila istočasno tudi slabi plačniki železarnam zaradi kupovanja deviz potrebnih za uvoz jekla. Po vsem tem ni težko oceniti vse težave, ki so povzročene domači industriji jekla s takšnim omejevanjem trga.

Za ublažitev teh posledic bi v železarni lahko iskali izhod v zahtevi, da prav tako uvažajo surovino in reprodukcijski material po ugodnih uvoznih cenah, kot je to primer pri potrošnikih jekla. Takšna orien-

niki »cenejšega« uvoženega jekla uživajo zaščitno carino celo do 50 %.

Cene domačega jekla so ostale na nivoju reforme, medtem ko so ostale cene proizvajalcev jekla v porastu in pri izdelavi opreme beležimo ta porast celo do 40 % od prvotno začrtanih v reformi.

Razumljivo, da celoten splet teh problemov podjetja ne morejo reševati sama, gotovo pa je, da morajo prispevati zelo veliko za rešitev dane situacije. Takšni prispevki pa že dobivajo določeno konkretno obliko v začetni integraciji z nameuom, da se doseže racionalna delitev dela, specializacija in ekonomično poslovanje. Dolgoročne oblike sodelovanja in dogovori s potrošniki jekla in organizirano oskrbovanje trga ter politika cen so najprimernejši za doseg boljših rezultatov.

Namen tega uvoda je, da predvsem lažje objektivno presojujemo položaj in stanje naše

jeklarna, valjarna, livarna valjev ta procent prekoračili, samofna pa celo presegla letni plan. Nižjo vrednost pa bosta izkazala obrata elektroplavž in siva livarna, predvsem zaradi redukcije električne energije in zaradi zmanjšane obsega naročil kokil, katero se je zlasti odrazilo v zadnjem kvartalu tega leta kot posledica zmanjševanja proizvodnje jekla v ostalih železarnah. Tako ocenjujemo, da bo to vplivalo na zmanjšanje proizvodnje v količini 7.000 ton, pri čemer upoštevamo manjšo količinsko proizvodnjo v valjarni zaradi spremenjenega asortimana.

Količina izpada proizvodnje izražena v fakturirani realizaciji znaša torej 1,5 milijarde S-din, v celotnem dohodku pa se tej nižji realizaciji pridružuje še povečan saldo kupcev za 1.481.500.000 S-din, kar skupno predstavlja znižanje dohodka za 2.981,5 milij. S-din.

V zadnjih mesecih tega leta smo prešli na tržno planiranje tako, da je osnovo planu proizvodnje tvorila komercialna dokumentacija oz. sklenjene pogodbe.

Če hočemo oceniti vpliv in uspešnost poslovanja v letu 1967, moramo obravnavati dosežene poslovne stroške. V planiranem obsegu poslovnih stroškov je prisotna tendenca znižanja lastne cene pri osnovnih surovinah, medtem ko smo bili manj uspešni pri nastajanju stroškov predelave. Zvišanja so precejšnja pri pomožnem materialu in uslugah, delno v energiji in režiji. Višji so tudi izplačani osebni dohodki od plana, kar prav tako vpliva na zvišanje lastne cene.

Pomembno mesto v stroških zavzemajo reklamacije in povečan izmeček. V bodoče je potrebno z učinkovitimi ukrepi vplivati na zaježitev porasta vrste stroškov z izpopolnitvijo sistema nagrajevanja za znižanje izmečka in reklamacij, ostalo režijsko potrošnjo pa moramo uskladiti in podrediti istim vplivom kot velja to za blagovno proizvodnjo.

(Nadaljevanje na 3. strani)

SREČNO NOVO LETO

Delavski svet podjetja
Upravni odbor
Družbenopolitične organizacije
Uprava podjetja
Uredništvo

19
68

tacija pa bi veržno prizadela ostale proizvajalce kot na primer ferolegure, ognjeodporna materiala, rude, koksa, kovinske predelovalne industrije in podobno. Naposled moramo upoštevati dejstvo, da se po dveh letih reforme ni na področju carinskih zaščit kaj bistvenega spremenilo. Jeklo je še vedno pod najnižjo carinsko zaščito, medtem ko porab-

ga podjetja v letu 1967, ki so ga omenjeni problemi v tej ali oni obliki prizadeli.

Če ocenjujemo naše poslovanje v letu 1967 na podlagi že doseženih in ocenjenih rezultatov do konca leta, se nam kaže naslednja slika:

Zastavljeni proizvodni načrt bomo izvršili s 95 % v okviru podjetja, čeprav ocenjujemo, da bodo posamezni obrati kot

Getošnji dedek Mráz

Po sklepu Komisije za družbeno aktivnost žena, bo letos obdarovanih preko 1200 otrok, članov našega kolektiva. Po sindikalnih pododborih bodo poverjeniki izročili pripravljene zavojčke članom kolektiva, ki imajo doma otroke v starosti do 10 let.

Skupne obdaritve letos ne bo, predvsem zaradi pičlih finančnih sredstev.

V soboto, dne 23. t.m. je bila ob 13. uri v Kulturnem domu v Štorah uprizorjena pravljična igra »Trnuljčica«, v uprizoritvi celjskega ljudskega gledališča in sicer za predšolske otroke in otroke I. in II. razreda osnovne šole. Starejši otroci si lahko ogledajo predstavo v celjskem gledališču.

Prireditve in obdaritve v okviru Krajevne skupnosti je torej letos odpadla.

Čeprav je izgledalo, da bo del sredstev za obdaritve najmlajših odveden tudi TVD Partizanu-Kovinarju, vsled pomanjkanja sredstev to ni bilo izvedljivo. Odbor te športne organizacije pa kljub temu ne bo pustil svojih cicibanov in pionirčkov na cedilu, temveč jim bo tudi letos pridelil že tradicionalno obdaritev. V četrtek, 28. 12. ob 16. uri, bo v telovadnici TVD Partizanu-Kovinarja na Lipi sicer skromna, zato pa, upamo, tembolj pristrčna prireditve za najmarljivejše in disciplinirane cicibane in pionirje (pionirke). Predvajana bosta dva filma z otroško tematiko, sledila bo skromna obdaritev, nato pa bo predvajan še film s športno tematiko, namenjen le pionirjem, ker bodo cicibani medtem že odšli domov. To je edina možnost, da v primerni obliki nagradimo marljive najmlajše pripadnike te telesnovzgojne organizacije in vlijemo njim in staršem nove volje za delo in vzgojo pri TVD Partizanu-Kovinarju.

—R. U.—

ŠOLSTVO, ZDRAVSTVO, URBANIZEM...

V petek je bila šesta seja celjske občinske skupščine, na kateri so med drugim razpravljali o problemih osnovnega in srednjega šolstva, zatem o ustanovitvi regionalnega zdravstvenega centra za širše celjsko področje pa tudi o nekaterih predlogih sveta za urbanizem, gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve.

Že danes lahko zapišemo, da je v občini zaključen dolgotrajni proces reorganizacije šolske mreže. Tako so zdaj vsi učenci osnovnih šol v enakopravnem položaju glede vsebine in organizacije osnovnošolskega pouka. Izredno zadovoljivo je rešeno tudi materialno stanje osnovnih šol, tu mislimo predvsem na šolska poslopja in podobno. To še zlasti velja za obrobne predele občine, kjer je nerešeno vprašanje edinole na Črešnjicah. Drugače pa je v Celju, kjer bo treba zgraditi ne samo peto osnovno šolo (bržčas na Otoku), marveč tudi posebno šolo. Prav tako odgovorni činitelji opozarjajo na nujno nadaljevanje gradnje tehniške šole pa tudi na ustanovitev oddelka za razredni pouk pri pedagoški gimnaziji v Celju. Razen tega se zlasti svet za šolstvo zavzema za ustanovitev kmetijskih nadaljevalnih šol v krajih, kjer je največ kmečke mladine.

M. B.

IVAN KRAMER NOVI PREDSEDNIK OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA

V sredo popoldne je bil deveti občni zbor občinskega sindikalnega sveta v Celju, na katerem so za novega predsednika soglasno izvolili Ivana Kramerja, znanega družbenega in

političnega delavca, za tajnika pa vnovič Viliža Skrta. Dosedanji predsednik sindikalnega sveta za celjsko občino, Berni Strmčnik, je prevzel mesto odgovornega urednika celjske enote Dela.

M. B.

NAMESTO NOVOLETNIH ČESTITK

Podobno kot lani, občinska konferenca socialistične zveze

Celje tudi letos ne bo pošiljala novoletnih čestitk. Njim se bodo verjetno pridružila tudi ostala občinska vodstva družbeno-političnih organizacij. Za ta denar bodo obdarili eno od celjskih šol. Zelo verjetno bodo tokrat izbrali Svetino in pridnim pionirjem njihovega odreda poklonili praktično novoletno darilo. Lani je iz istega denarja šola na Črešnjicah dobila televizor.

M. B.

PREČIŠČEN TEKST STATUTA UJŽ

Na zahtevo pristojne občinske skupščine je upravni odbor Združenja jugoslovanskih železarn na svojem 51. sestanku, dne 27. 4. 1967 v Ilijašu izvršil spremembe in dopolnitve Statuta Združenja jugoslovanskih železarn, ki so jih narekovali spremenjeni zakonski predpisi. Upravni odbor Združenja je istočasno pooblastil svet delovne skupnosti Biroja Združenja, da izda prečiščeni tekst statuta. To delo je sedaj

opravljeno. Spremembe in dopolnitve statuta UJŽ se nanašajo le na tista poglavja, ki jih je bilo potrebno vskladiti s spremenjenimi zveznimi predpisi. V bistvenih poglavjih statuta, kot so »predmet poslovanja Združenja«, »članstvo v Združenju«, »pravice in dolžnosti članov Združenja«, in »način poslovanja«, pa ni prišlo do nikakršnih sprememb.

—P. L.—

PONOVNO USPEŠNA KRVODAJALSKA AKCIJA

Če bi težji bolniki celjske bolnišnice mogli izraziti hvaležnost tistim ljudem iz Štor in okolice, ki se vedno radi odzovejo pozivu transfuzijske postaje v Celju in Rdečega križa ter sindikalne podružnice v Štorah in darujejo kri, bi to bilo enim in drugim v zadovoljstvo. Toda tudi tako smo lahko prepričani, da so pacienti, ki so prejeli transfuzijo krvi, iz srca hvaležni vsem krvodajalcem, le-ti pa so zadovoljni, da lahko na ta način pokažejo svojo pri-

pripravljenost pomagati sočloveku v nesreči, v potrebi. Ker je letos preživljala transfuzijska postaja v Celju izredno težko krizo zaradi občutnega pomanjkanja krvi, je bila 15. decembra v Štorah ponovno organizirana redna akcija odvzema krvi. Spet so se plemeniti ljudje odzvali v izredno lepem številu. Komisija za krvodajalstvo pri sindikalni podružnici Železarne in Krajevni odbor Rdečega križa v Štorah se zahvalujeta vsem darovalcem krvi, prav tako pa transfuzijska postaja celjske bolnišnice. Želijo le, da bi bil tudi v prvih mesecih prihodnjega leta (približno v februarju bo odzvem v Štorah) spet tako številen obisk. Priznanje gre obratovodstvom in vsem, ki so poskrbeli za uspešno propagando. Odziv je bil brezhiben, odzvalo se je 126 krvodajalcev, odvzemov pa je bilo 117. Vsem, res prav vsem iskrena hvala.

Veliko zadovoljstva in vsestranskih uspehov v letu 1968!

OBVESTILO

Obveščamo člane delovne skupnosti, da bo v sredo, dne 27. decembra 1967 ob 17. uri LETNA KONFERENCA ČLANOV DPD SVOBODA ŠTORE. Konferenca bo v prostorih male dvorane Kulturnega doma v Štorah.

Vse člane delovne skupnosti pozivamo, da se v čim večjem številu udeležijo konference.

Upravni odbor DPD »Svoboda« Štore

NA PRAGU NOVEGA LETA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Po sklepih organov upravljanja smo pričeli načrtno izvajati ukrepe znižanja vseh vrst zalog. Od 1. januarja 1967 nam je uspelo znižati osnovni in reprodukcijski material za 22 %, manj uspeha pa je bilo v zniževanju polizdelkov in nedokončane proizvodnje, ker so v istem razdobju le za 1,5 % nižji. Ta neučinkovitost se pa odraža predvsem v stanju in stopnji organizacije dela in sposobnosti, da cikle proizvodnje skrajšujemo.

Posredovani organizacijski ukrepi predvsem pa opirajo se na stimulatивnejše nagrajevanje, bodo dali željene rezultate. Na zastavljenih ukrepih glede hitrejšega obračanja sredstev in postopnega izboljševanja koeficienta obračanja je potrebno angažirati vse odgovorne v proizvodnji in komerciali, da ta cilj v medsebojnem usklajenem delu dosežejo.

Cepprav ni na voljo še končnih podatkov, lahko ocenimo, da se je materialni položaj podjetja bistveno poslabšal od doseženih lepih rezultatov v letu 1966. Deloma temu botrujejo že nakazani objektivni vzroki, ki veljajo za vsa podjetja črne metalurgije, deloma pa smo bili neučinkoviti pri tistih vplivih, katere moramo izključno obvladati sami.

Posledica znižanja dohodka se odraža tudi na nižjih osebnih dohodkih, čeprav smo v izplačilih dosegli za 5 % višje, kot smo jih postavili v planu.

Prav tako nas spremljajo neugodni rezultati padca dohodka na zaposlenega za 36 % ter neto produkta na zaposlenega za 35 %.

Izvajanje rekonstrukcije in stanovanjske izgradnje

Uspešnost izvajanja rekonstrukcije je odvisna od razpoložljivih sredstev, ki pa so zaradi splošnih pogojev gospodarjenja zelo zmanjšana. Celoten obseg investicij v letošnjem letu znaša 2,420 milijard S-din, razen tega pa še dodatno 650 milij. na objektu livarne litine.

V tem letu smo investicijska dela izvedli po programu predvsem na energetskih objektih in na začetih delih valjarne in na objektu livarne litine.

Uspešno smo zaključili dela na naslednjih objektih: plinska mešalna postaja, mazutna postaja, energetska postaja Store I, črpališče s kompresorsko postajo, industrijski vodovod Store I in Store II, druga faza hale valjarne, gradbena dela centralne transformatorske postaje, montaža električne opreme v tem obratu ter gradbena dela objekta livarne litine.

Objekt livarne litine je v zaključni fazi, gradbena dela na osnovni hali in aneksu in zunanji žerjavni progi so končana. Uvozna oprema je vsa dobavljena ter že zmontirana v obsegu 60 %.

Z improviziranim poskusnim obratovanjem bi lahko pričeli konec prvega kvartala 1968.

Stanovanjska izgradnja je v precejšnjem razmahu. Računamo, da bomo prihodnjega leta vselili 46 stanovanj v stolpnici na Lipi. Poleg tega pa je bilo odobrenih 35 milij. S-din kredita za individualno gradnjo, pri čemer računamo še na dodatnih 19 novih stanovanj v naslednjem letu.

V skrbi za delovnega človeka nismo izvajali nobenih omejitev glede bonifikacij, ki jih uživajo člani delovne skupnosti navzlic spremenjenim pogojem gospodarjenja.

V skrbi za zdravega delovnega človeka smo sklenili pogodbo s klimatskimi zdravilišči in je te usluge koristilo razmeroma precejšnje število prizadetih.

V zadnjem času se v Štorah vedno pogosteje razširjajo govorice, da bo tako pomembna varstvena ustanova v Štorah, kakor je otroški vrtec, ukinjena. Kajti število v vrtcu vključenih otrok je v tem šolskem letu zelo padlo. Če bo tako ostalo, obstaja res nevarnost, da bodo Štore izgubile to zelo pomembno, za ta kraj zelo potrebno vzgojno varstveno ustanovo. Ukinitve vrtca bi bila nesmiselna in nepopravljiva škoda za to industrijsko središče.

Kaj je temu vzrok? Zakaj več staršev ne vključi svojih otrok v vrtce? V preteklem letu se je delo v tej ustanovi temeljito izboljšalo v korist otrok in v zadovoljstvo staršev. S pomočjo Železarne Store je bila zgradba temeljito obnovljena.

Na področju Štor je veliko otrok, ki niso zajeti v varstveno ustanovo. Menimo, da se starši premalo zavedajo svoje odgovornosti do vzgoje svojih otrok. Saj vsak dan opazamo, da so mnogi otroci prepuščeni sami sebi in da nekontrolirano pohajkujejo okrog. Starši raje prepuščajo otroke sorodnikom ali sosedom v varstvo. Ne zavedajo se, da je otroku na tej razvojni stopnji že potrebna organizirana predšolska vzgoja, ki se pozneje pozitivno odraža pri vključevanju otrok v življenje.

Delo v vrtcu poteka po določenem programu, ta se pa

Oddih in rekreacija se tako po vsebini kot po obsežnosti iz leta v leto stopnjujeta.

Kaj pričakujemo v letu 1968?

Cepprav ne moremo dajati optimističnih prognoz, vendar lahko računamo na postopno oživljanje gospodarstva, investicij in modernizacijo. Zahtevane sistematske izpopolnitve in pa dosežen sporazum s potrošniki jekla lahko ugodno vplivajo na zasedbo naših kapacitet, pri čemer lahko ob dobrem organiziranem delu dosežemo boljši finančni rezultat in s tem v zvezi boljši standard zaposlenih. Razumljivo je, da v pogojih tržnega gospodarjenja padajo največja bremena na gospodarske organizacije. Rešitev le-tega pa moramo predvsem iskati v boljši tehnologiji proizvodnje in komercializaciji naše blagovne proizvodnje. Težave, ki nastopajo pri tem, se odražajo predvsem v zastarelih sredstvih za delo in v prepočasnem izvajanju rekonstrukcije. Z ozirom na pestrost tehnoloških procesov še

ni zadostno obvladana vsa tehnologija. Navzlic določenim ukrepom še nismo dosegli zaželenih prizadevnosti pri delu in bistveno izboljšali delovno in tehnološko disciplino. Zavedati se moramo, da je osnovni pogoj v proizvodnji red in disciplina, ker vsako popuščanje na tem povzroča težke posledice tako glede kakovosti proizvodnje, dobavnih rokov in konkurenčnosti ter ugleda poslovanja.

Prepričan sem, da je obveza celotnega kolektiva predvsem pa samoupravnih organov, družbenih in političnih činiteljev in strokovnih služb, da strnemo vse sile za reševanje teh problemov in da s polno odgovornostjo podpiramo vse ukrepe organizacijskega, proizvodnega, ekonomskega in družbenega pomena.

V želji, da nam leto 1968 omogoči doseganje boljših rezultatov dela, želim vsem sodelavcem in njihovim svojcem v nastopajočem letu mnogo sreče, zdravja in zadovoljstva ter uspešnega sodelovanja.

Tugomer Voga

Ali je obstoj otroškega vrtca v Štorah ogrožen?

uresničuje z umsko, telesno, moralno in estetsko vzgojo.

Estetska vzgoja vključuje likovno in glasbeno vzgojo. Medtem ko se pri likovni vzgoji otroci seznanjajo z različnimi tehnikami (slikanje, tiskanje, lepljenje, gnetenje itd.), se pri glasbeni vzgoji spoznajo z osnovnimi instrumenti in osnovami glasbe. Otroci se naučijo nekaj pesmic.

Moralna vzgoja prepleta ves vzgojni proces. Otrokov značaj se oblikuje z vzgledi in primeri iz vsakdanjega življenja. Dnevni red v ustanovi vzgaja otroke k delavnosti. Pri telesni vzgoji se ob igri razvija tovarštvo in kulturno-higienske navade. Za otroke so organizirani vsakodnevni sprehodi v naravo, v jeseni nabirajo gozdne sadeže, pozimi pa se sankajo.

Pri umski vzgoji se učenci spoznavajo s spremembami v naravi, navajajo se na samostojno pripovedovanje, dramatizirajo pravljice, gledajo diafilme, izvajajo didaktične igre in se učijo pesmic. Tako se otroci navajajo na sproščenost in samostojnost in si širijo besedni zaklad.

Vzgojno varstvena ustanova usposablja otroke za pravilno vraščanje v družbo, da znajo svoje interese in želje uskladiti z željami in interesi drugih otrok. Pomembno mesto ima delovna vzgoja, ki se začne z

igro, opazovanjem in posnemanjem.

Ta kratek in zgoščen prikaz načrta vzgojno varstvene ustanove dovolj prepričljivo dokazuje, v čem so prednosti sistematično organiziranega varstva otrok v vrtcu pred neorganiziranim domačim varstvom otrok v družini.

Zavod za prosvetno-pedagoško službo Celje je organiziral posvet glede obstoja vrtca. Posveta so se udeležili zastopniki krajevnih skupnosti in družbeno-političnih organizacij ter vodstva osnovne šole. Vsi so bili enotni v tem, da do ukinitve vrtca sploh ne sme priti, in da bodo vse organizacije s krajevnimi skupnostjo in šolo poskrbele, da se bo več otrok vključilo v vrtce. Za socialno ogrožene otroke pa bo razen teh organizacij priskočila na pomoč tudi Železarna Store, prav tako tudi krajevna skupnost in RK.

M. L.

**Dopisujte
v naš list**

Proizvodnja v novembru

Novembrska proizvodnja znaša 8247 ton, kar je za 2011 ton nižje od dvanajstine letnega plana, za 2546 ton nižje od operativnega plana, za 2812 ton nižje od proizvodnje v lanskem novembru, v primerjavi s proizvodnjo v prejšnjem mesecu pa za 890 ton višje. Pri določanju in sprejemanju operativnega plana nismo predvidevali redukcije elektroenergije, predvidevali pa smo tudi nekoliko višjo proizvodnjo v livarnah. V enajstih mesecih smo dosegli 85,6 % letnega plana proizvodnje. V primerjavi z enakim razdobjem lanskega leta zaostajamo za 9058 ton. Kaže, da bo samo šamotna dosegla letni plan, pri vseh pa bo proizvodnja nižja od lanskega leta. Vzroki so znani: redukcija elektroenergije, storno naročil za kokile in sprememba asortimenta valjanih proizvodov.

ELEKTROPLAVŽ je izkoristil koledarski fond samo s 54,9 %. Popolna redukcija je trajala 320 ur, tehnoloških zastojev je bilo za 5 ur, v času obratovanja pa je bila 64 ur delna redukcija elektroenergije na 7,6 MW. Zaradi popolne redukcije je bilo 2000 ton manj proizvodnje surovega železa in nad 1 milijon m³ manj plavžnega plina. Jeklarna pa je imela za 270 ton nižjo proizvodnjo, ker ni bilo tekočega vložka iz plavža. Podjetje ima zaradi redukcije v tem mesecu nad 55 milijonov S-din izgube.

JEKLARNA. Izpad tekočega grodlja in plavžnega plina povzroča nižjo proizvodnjo in slabšo kvaliteto SM jekla. Še vedno se pojavlja visoka poraba kokil. V enajstih mesecih smo porabili 596 ton, v enakem razdobju lanskega leta pri 10 % višji proizvodnji pa le 478 ton kokil. Ta pojav vpliva na zvišanje lastne cene v jeklarni za 23 milijonov S-din.

VALJARNA ima v novembru samo 2158 ton proizvodnje, kar je najnižje v letošnjih enajstih mesecih. Pripomniti je treba, da je bilo tudi delovnih dni najmanj. Zaradi zelo razdrobljenega asortimenta proizvodnje je imel obrat tudi visoko število zastojev pri menjavi valjev, dimenzij in kaliber. Poleg tega se v vedno večji meri pojavljajo zastoji zaradi prenizke toplote v pečeh. V novembru je bilo teh zastojev za 33 ur, kar pomeni prekoračitev planske lastne cene za nad 2 milijona S-din. Valjarna ima namreč na 1 uro 80.800 S-din fiksnih stroškov. Letni plan proizvodnje srednjih in lahkih profilov je že presežen, močno pa zaostaja proizvodnja finih in specialnih profilov ter rebrastih vzmeti, to je tista proizvodnja, ki naj bi po planu dala valjarni nad 80 % predvidenega finančnega rezultata.

LIVARNA SIVE LITINE ima poleg nižje proizvodnje kokil znižano tudi proizvodnjo strojne in nodularne litine (za 20 % od povprečja preteklih desetih mesecev). Nekoliko so se povečali tudi izmečki. Vsi naštetih momenti negativno vplivajo na lastno ceno. Predvidevamo negativni finančni rezultat.

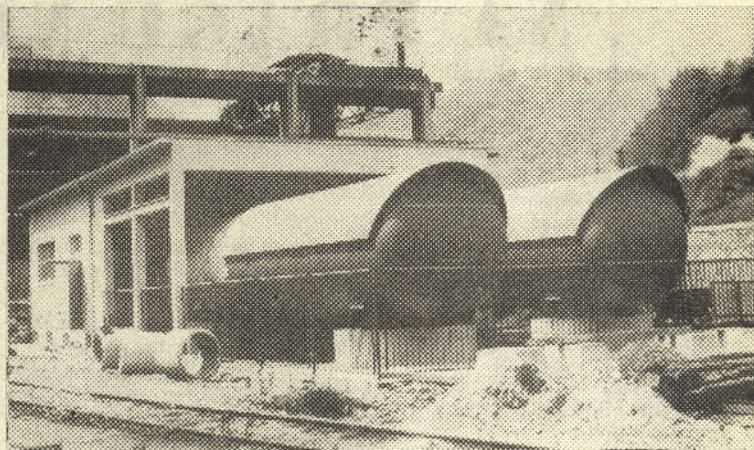
LIVARNA VALJEV je proizvedla 301 tono surovih valjev, od katerih se odbije 89 ton izmečka, ki se je pojavil pri obdelavi. Količina proizvodnje je nizka, pri tem pa je mnogo vrst valjev in je treba v eni šarži odliti različne kvalitete. To povzroča težave v talilnem procesu in povečuje izmeček. Proizvodne kapacitete so v tem mesecu korišćene samo s 37,1 %.

OBDELOVALNICA je obdelala 190 ton valjev in 223 ton drugih odlitkov. Za obdelavo izmečka je porabila 803 strojne ure, v enajstih mesecih pa skupno 6500 ur. Stroški za obdelavo izmečka znašajo v teh mesecih 19 milijonov S-din. Posebne težave ima obrat pri obdelavi poroženih čepov, kjer je mnogo stroškov, uspehi pa so dvomljivi.

SAMOTNA je v novembru presegla osnovni in operativni plan. V enajstih mesecih je letni plan za malto že presegla in tudi pri opeki predvidevamo, da bo z decembrom plan nekoliko presežen.

DELOVNA SILA. Število zaposlenih se polagoma zmanjšuje. V začetku leta je bilo v podjetju 2134 članov kolektiva; konec novembra pa 2083. V tem razdobju smo na novo zaposlili 123 oseb, odšlo pa jih je 174.

REALIZACIJA po izstavljenih fakturah znaša v novembru samo 658 milijonov S-din. To je najnižja mesečna realizacija v zadnjih treh letih in je za 318 milijonov pod plansko dvanajstino in pod povprečjem prejšnjih mesecev. Plačana realizacija se postopoma približuje fakturirani in znaša v tem mesecu 896 milijonov S-din. Seveda pa slabega plačevanja v I. četrtletju (povprečje 640 milijonov), ne moremo nadoknaditi in računamo, da bo ob zaključku leta plačana realizacija za 10 % nižja od fakturirane. Š. A.

Nova mešalna postaja v Štorah

V četrtek, dne 23. 11. 1967, je v Železarni Štore pričela poskusno obratovati nova mešalna postaja za pridobivanje mešalnega plina iz tekočega plina. Gre za pridobivanje kurilnega plina z določenimi fizikalno-kemičnimi lastnostmi. Postopek teče tako, da propan in butan preko ustreznih naprav avtomatsko vplinjajo in mešajo z zrakom v zgoraj omenjeni kurilni plin. Postaja je predvidena za oskrbo obstoječe železarne in za rekonstrukcijo Železarne Štore s plinsko energijo. Ta naprava je prva tovrstna naprava večje kapacitete v jugoslovanskem merilu.

S postopno uvedbo TH plina v Železarni Štore se bo uknilo proizvodnjo dražjega in kvalitetno slabšega klasičnega generatorskega plina in prešlo na cenejši in kvalitetnejši kurilni plin.

Istočasno se bo v Železarni Štore rešil težek problem fenolnih vod, ki onečišćajo reko Voglajno, s čemer bo delež umazanih, ki je pritekel iz Železarne Štore v Voglajno, popolnoma zmanjšal.

Postaja je izdelana za maksimalno kapaciteto 35 milij.

ccal/h s tem, da bodo v perspektivi pokrite vse potrebe po plinski energiji v Železarni Štore. Sedanje kapacitete, ko je rekonstrukcija Železarne II še v nastanku, bodo znašale le ca. 10–15 milij. ccal/h.

Z uvedbo tega plina bo tudi delo s plinom varnejše, toplotni učinki se bodo izboljšali in obstoječe plinsko omrežje bo lahko brez izpadov kontinuirano angažirano.

Napravo je dobavila in skupno z domačim teamom montirala avstrijska firma Combustia iz Dunaja v času 5 mesecev. Celokupni stroški za mešalno postajo znašajo ca. 170 milij. S-din, pri čemer so vštete kapacitete za Štore I in Štore II, nadalje komandni prostor za dispečersko plinsko postajo kakor tudi prostor za redukcijsko postajo za eventualni bodoči zemeljski plin (Alžir).

Omenjena investicija je za Železarno Štore velikega pomena, saj gre poleg izboljšanja tehničnega in tehnološkega postopka tudi za pomemben prihranek pri oskrbi s plinsko energijo.

Z. N.

OPOZORILO!

UVELJAVLJANJE POKOJNINSKE DOBE S PRICAMI
SAMO ŠE DO 31. 12. 1967

Zakon o spremembah in dopolnitvah temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju, Ur. list SFRJ, št. 1/67, člen 184, določa, da lahko zavarovanci in druge osebe vložijo zahtevo, naj se jim po izjavi prič ugotovi pokojninska doba, ki so jo dopolnili, nimajo pa iste priznane v delovni knjižici.

Kdor ima še takšno delovno dobo, ki mu ni priznana, jo lahko uveljavi še samo letos do 31. decembra s pričami. Vlogo je poslati na naslov Komunalni zavod za socialno zavarovanje, Celje, priporočeno. V vlogi je potrebno navesti točne datume od kdaj do kdaj je bil zaposlen in kje ter dve priči z naslovi. Zaradi dokazov o pravočasni vložitvi je treba poslati vlogo priporočeno.

Opozorjamo, da po preteku tega roka ne more nihče več zahtevati, da se mu prizna delovna doba.

Omenjeni zahtevek je mogoče uveljavljati tudi preko naše kadrovske službe.

Z. I.

Težave s plasmanom litine

Pogoji, ki so nastopili z gospodarsko reformo, so bistveno vplivali na plasman litine na tržiščih. Glavni vzrok je v manjši proizvodnji naprav in strojev ter manjša proizvodnja industrije, ki izdeluje investicijsko opremo. Padec proizvodnje sive in jeklo litine nam najbolj nazorno kaže naslednji pregled:

Leto	Siva in temper litina	Jeklo litina
1965	310.042 ton	41.958 ton
1966	288.987 ton	36.048 ton
1967		
plan	330.000 ton	38.000 ton

Iz gornjega pregleda je razvidno, da je proizvodnja v letu 1966 v primerjavi z letom 1965 padla pri sivi litini za 7%, pri jeklo litini pa za 14%. Planirana proizvodnja za leto 1967 pa ne bo dosežena, kar potrjujejo 10-mesečni proizvodni rezultati letošnjega leta v primerjavi z istim obdobjem lani:

Leto	temper Siva in litina	Jeklo litina
1966	239.338 ton	30.637 ton
1967	211.419 ton	25.698 ton

Ta primerjava nam pokaže, da je letošnja 10-mesečna proizvodnja v primerjavi z istim razdobjem lanskega leta za 28.000 ton nižja, kar znaša 12% pri sivi in temper litini. Pri jeklo litini pa je proizvodnja za 3.000 manjša ali za 16%. (Vsi podatki se nanašajo na Jugoslavijo). Tako bodo obstoječe kapacitete sive litine izkoriščene le s 75%, pri jeklo litini pa samo s 37,7%. Kljub tržni situaciji, ki je neugodna tako za proizvajalce sive litine, kakor tudi za proizvajalce jeklo litine, nam je uspelo za letošnje leto zbrati dovolj naročil za sivo litino. Naročila pa v pogledu asortimana niso vedno povsem ustrezala našim ozkim možnostim in zastarelim napravam. Po planu je predvidena proizvodnja sive litine in nodularne litine v Železarni Štore v višini 2.500 ton, naročil pa smo zbrali za 2.646 ton. Izpad proizvodnje kokil je odprl dodatne kapacitete, ki smo jih skušali nadomestiti z izdelki litine. Letošnja regionalna razdelitev naših kupcev nam kaže naslednjo sliko: Slovenija 47%, Srbija 42%, Makedonija 6%, Hrvaška 3% in Črna gora 2%.

Pri nodularni litini se ne moremo zapirati v naš slovenski trg, ki ni sposoben absorbirati vseh količin, na drugi strani pa bi s tem večali pozicije proizvajalcev jeklo litine in pospeševali osvajanje nodularne litine, ki jo v največji meri trošijo v ostalih republikah. Pri oceni moramo upoštevati strukturo proizvodnje, to je potencialne potrošnike litine, kot so industrija motornih vozil, poljedelskih strojev, strojogradnjo, hidravliko in ostale potencialne kupce. Količino, ki smo jo doslej plasirali v ostale republike bomo morali vzporedno s širjenjem proizvodnje še večati, ker je slovensko področje, kot rečeno, z ozirom na potrošnjo, za naše kapacitete preozko.

Z ozirom na dodeljeni kredit za novo livarno imamo posebne obveznosti do izvoza. Če ne dosežemo izvoza v višine naših obvez, smo dolžni plačati penale. V pogledu odpiranja zunanjih tržišč in našega perspektivnega izvoza ulitkov smo še vedno omejeni na vzorčne

pošiljke. Se vedno smo za tržišča nesprijemljivi v pogledu cen, rokov, spoštovanja dinamike itd. V letu 1966 smo poslali 43 ponudb v količini 12.738 ton in vrednosti 1.448.000 dolarjev, v letu 1967 pa 10 ponudb v količini 1.116 ton in v vrednosti 50.000 dolarjev, prodali pa smo le ohišja diferencialov za Italijo, zavarne bobne za Švedsko in nosilce Gramex za Zahodno Nemčijo.

Glede na stagnacijo proizvodnje v motorni, strojni in ostali predelovalni industriji, se čuti na tržišču vedno večja konkurenca med livarnami. Ker je število livarn veliko, je razumljivo, da so nekatere manjše na tržišču vzdžale konkurence sodobno mehaniziranih livarn. Pri tej konkurenci bodo prosperirale le tiste livarne, ki bodo nudile tako domačemu, kakor tudi inozemskemu trgu najkvalitetnejše vlitke v kratkih rokih in po konkurenčni ceni. Upoštevajoč jugoslovanski industrijski potencial, je težko govoriti o večjih serijah tako za potrebe avtomobilske in

strojne, kakor tudi za potrebe ostalih industrij, ker so serije razmeroma male in še te naročniki drobijo na več proizvajalcev, zaradi negotovosti v pogledu dobavnih rokov, cen itd.

Da bi pravočasno oskrbeli zadostna naročila za prihodnje leto, se obdeluje tržišče po posameznih kupcih. Pri sedanji situaciji, ko kupci ne vedo, kaj bodo delali v prihodnjem letu, ne moremo govoriti o zasedenosti kapacitet livarne za celo leto, temveč bomo lahko govorili kvečjemu o zasedenosti po posameznih kvartalnih.

Računati moramo s tem, da se bodo v prihodnjem letu kupoprodajni pogoji še bolj zaostri, kajti kupci zahtevajo od nas, da jih kreditiramo, da absolutno upoštevamo dobavne roke in da delamo na zalogo. Če tem zahtevam ne bomo zadostili, ne moremo računati na zadostna naročila, ki jih bo poleg tega treba v naslednjem letu še večati zaradi razširjenih kapacitet.

I. Z.

KRŠITVE DELOVNIH DOLŽNOSTI

V mesecu novembru 1967 se je komisija za varstvo delovnih dolžnosti petkrat sestala in obravnavala 20 primerov prijavljenih kršitev. V dveh primerih je komisija ugotovila, da niso bili podani znaki kršitve delovnih dolžnosti, v dveh primerih pa je kršiteljem izrekla opomine kot najmilejše ukrepe.

Hujše so prekršili delovno dolžnost in bili kaznovani:

— z javnim opominom:

1. BELEJ IVAN, iz energetskega obrata, je dne 27. 6. 1967 malomarno opravil delovno dolžnost in ko je ob 2.30 uri prišlo pri kompresorju Ingersoll do loma matice ojničnega ležaja, kar je vsekakor moral slišati, ni ustavil kompresorja in je to imelo za posledico, da se je zlomila ojnica bata I. stopnje in je nastal izpad električne energije. Razen tega pa je imenovan zapisal v raportno knjigo, da je stanje v redu in da je kompresor obratoval celo dno — javni opomin.

2. SPRAJČER HENRIK, iz modelne mizarne, je dne 21. 6. 1967 prišel vinjen na delo, kar je imelo za posledico, da je neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

3. VELIKANJE VALENTIN, iz razvojnega oddelka, je dne 16. 8. 1967 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

4. ZMAHAR KARL, iz razvojnega oddelka, je dne 21. 8. 1967 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

5. BERLOŽNIK SLAVKO, iz energetskega obrata, je dne 21. 8. 1967 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

6. BEZGOVSEK SLAVKO, iz livarne sive litine, je dne 5. 10. 1967 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

7. LOVREČAK JOŽE, iz prometa, je dne 2. 10. 1967 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

— z zadnjim javnim opominom:

8. KRAJNC MIRKO, iz elektroplavža, je dne 12. 5. 1967 predčasno odšel domov, dne 30. 9. 1967 pa je neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

9. VREČAR ALOJZ, iz elektroplavža, je dne 26. 7. 1967 ob 5.10 uri fizično napadel Jelana Valterja v garderobi elektroplavža tako, da ga je z roko sunil v levo stran prsnega koša in ga pri tem zmerjal z neprimernimi izrazi — zadnji javni opomin.

10. CENTRIH STEFAN, iz valjarne, je dne 7. 10. 1967 neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

11. RAZBORŠEK VINKO, iz gradbenega oddelka, je dne 10. 10. 1967 neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

12. GOLEZ HINKO, iz valjarne, je dne 11. 10. 1967 neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

13. STARKELJ MIHAEL, iz garaže, je dne 1. 11. 1967 zakasnil na delo, prišel na delo v vinjenem stanju, nepravilno ravnal z osebnim avtomobilom Peugeot in brez potrebe kvaril motor. Na službeni vožnji je prehitro in nevarno vozil ter spravljal s tem v nevarnost sebe in sopotnike, prekoračil pooblastilo in odpeljal s kombijem nepoznano vinjeno osebo iz tovarne v smeri proti Celju, žalil sodelavca in ga imenoval za fašista — zadnji javni opomin.

V postopek za izključitev na DSE so bili predlagani:

14. PREVRŠEK JOŽE, iz aglomeracije, je dne 24. 8. 1967 neopravičeno izostal z dela. Večkrat je samovoljno menjal delovno mesto, ali se odstranil z delovnega mesta, odklanjal nošenje zaščitnih sredstev in večkrat odklonil izvršitev delovnega naloga.

15. BRACUN ALOJZ, iz aglomeracije, je dne 24. 8. 1967 neopravičeno izostal z dela. Večkrat je odklonil izvršitev delovnih nalogov, samovoljno menjaval delovno mesto, ali se odstranil z delovnega mesta, ni nosil zaščitnih sredstev ter celo grozil predpostavljenemu delavcu.

16. PERPAR AMALIJA, iz komunalnega oddelka, zaradi malomarnega dela in samovoljnega oddaljevanja z delovnega mesta, čeprav so ji bili zaradi podobni hkršitev izrečeni že vsi ukrepi zaradi kršitve delovne dolžnosti, med njimi je bil samo ukrep zadnjega javnega opomina izrečen trikrat.

Delavski sveti enot so obravnavali:

17. ZAPUSEK ROMAN, iz priprave proizvodnje, ki je vodil pomanjkljivo evidenco o valjih in sam prevzimal komercialna naročila za KK Sentjur, kateremu je bilo dobavljenih pet valjev mimo komercialne evidence. Komisija mu je izrekla javni opomin. Zapusko pritožbo je obravnaval DSE in potrdil prvostopni ukrep — javni opomin.

18. GÖBEC MARJAN, iz obdelovalnice valjev, dne 3. 1967 kot delovodja ni uporabil svojega delavca Gradič Antona, da bi pri dvigu in prenosu valja za obdelovalnico valjev zavaroval ostale valje pred samolastnim premikom in je imelo to za posledico, da so se valji, na katerih je bila 15.590 kg težka kokila razmaknili, vsled česar se je na valjih nahajajoča se kokila premaknila in zdrsnila na tla, pri tem pa se je odlozil čep za zapenjanje. Zoper izrečen javni opomin se je Göbec pritožil na DSE, ki je potrdil prvostopni ukrep — javni opomin.

19. TREBOVC IVAN, iz livarne sive litine, je z neprimernimi izrazi žalil predelavca, ki ga je opozoril, da med delovnim časom ne sme spati. Njegovo pritožbo zoper izrečen javni opomin je obravnaval DSE in potrdil prvostopno odločbo — javni opomin.

Pravna služba

TIPKARSKI ŠKRAT

V nekem našem statističnem poročilu za mesec november si je tipkarski škrat privoščil sledečo šalo:

oskrba z obranimi sredstvi ni zadovoljiva...

Verjetno gre tu za obratna in ne obrana sredstva, vendar ne bi bilo napak, če bi zamenjali ta pojem v ekonomski terminologiji, saj bi bolj ustrezal dejanskemu stanju.

O, naša obratna sredstva, kako ste obrana!

Dve seji upravnega odbora

V mesecu novembru se je upravni odbor enkrat sestel in sicer na svoji 16. seji, ki je bila dne 16. 11. 1967. Na dnevnem redu je bila informacija o osnutku pravilnika za razdeljevanje stanovanj, predlog finančnega sektorja za imenovanje centralne popisne komisije in posameznih popisnih komisij, poročilo tov. tehničnega direktorja, ing. Nečemer Borisa, o službenem potovanju v Švico, kakor tudi njegovo poročilo o stanju naročil v modelni mizarni. Razen o teh osrednjih zadevah je UO na tej seji razpravljal in sklepal še o nekaterih drobnejših zadevah. Ob koncu seje je tov. gl. direktor Tugomer Voga podal kratko informacijo v zvezi z integracijo slovenskih železarn. Pri tem je bil sprejet sklep, da se pristopi k pripravljalnim delom, za katera bo tov. glavni direktor imenoval ustrezne organe in službe.

Posebno pozornost je upravni odbor posvetil pravilniku o razdeljevanju stanovanj. Upravni odbor je informacijo o tem pravilniku sprejel in s tem v zvezi še sklep, da je potrebno tozadavne razprave po delovnih enotah zaključiti do 15. 12. 1967. Delavski svet podjetja bo še v tem letu razpravljal o tem pravilniku.

Upravni odbor je v nadaljevanju seje razpravljal o odškodninskem zahtevku tov. Goddec Franca, delovodje v jeklarni, v zvezi z nezgodno nezdgo pri delu. Sprejet je bil sklep, da se odškodninski zahtevek prizna.

Potem je UO zavrnil zahtevek konstrukcijskega oddelka po spremembi analitične ocene za nekatera delovna mesta v tem oddelku z obrazložitvijo, da se v nobenem primeru ne sme spreminjati analitična ocena, dokler ne bo izdelana nova organizacija dela.

Za delovno mesto »asistent za modelno mizarno« je UO potrdil predlagano analitično oceno v višini 356 točk. S tem v zvezi je UO sprejel še sklep, da naj organizacijski biro do naslednje, to je 17. seje, pripravi pojasnilo, s katerimi delovnimi mesti je bila narejena primer-

java analitične ocene za delovno mesto »asistent za modelno mizarno«. Potem se je UO seznanil s situacijo v zvezi z naročili za modelno mizarno. Tov. tehnični direktor je pojasnil, da je glavni vzrok nizkih OD v tem obratu v tem, da modelna mizarna ni zasedena z naročili. Normalno mora ta obrat imeti 2.500 ur na mesec, v novembru pa so jih izkoristili le 774. V decembru bodo izkoristili še manj ur, predvidoma le 517. Ker so bile kapacitete zasedene le s 60 do 70 %, seveda ne moremo pričakovati dobrega rezultata.

UO je vzel to informacijo na znanje in sklenil, da se formira posebna komisija za modelno mizarno, ki bo imela nalogo ugotoviti in preučiti sedanje stanje v tem oddelku in pripraviti predloge za ukrepe.

Ob koncu seje je, kot rečeno, tov. gl. direktor podal nekaj okvirnih podatkov v zvezi z integracijo slovenskih železarn. Informacija bo tudi predmet seje delavskega sveta podjetja. Uredništvo je bilo mnenja, da se zaradi tega objavi obširnejši članek o integraciji v prihodnji številki »Štorskoga Železara«, to je po seji DSP.

PL

Na 17. seji, ki je bila dne 4. 12. 1967, je upravni odbor Železarne Štore, potem ko je potrdil zapisnik prejšnje seje, sprejel operativni plan proizvodnje za mesec december, potrdil predlog kadrovskega sektorja za preračunavanje dopustov in za izenačitev meril za določanje trajanja letnega dopusta za invalide, odobril službena potovanja na Poljsko in razpravljal o nekaterih drugih važnih vprašanjih.

Osrednja točka dnevnega reda je bil operativni plan proizvodnje za mesec december 1967, ki ga je upravni odbor sprejel na podlagi običajnih poročil finančnega, komercialnega in tehničnega sektorja ter na podlagi poročila ekonomske analize. Ker na upravnem odboru ni bilo dokončno razčiščevo vprašanje naročil za livarno sive litine, je upravni odbor sprejel sklep, da se ta naročila ponovno preverijo, o čemer je upravni odbor zahteval poročilo do prihodnje seje.

V nadaljevanju seje je upravni odbor sprejel predlog kadrovskega sektorja za preraču-

secih precej visoko proizvodnjo.

Upravni odbor je na tej seji razpravljal tudi o predlogu kadrovskega sektorja za izenačitev meril za določanje trajanja letnega dopusta za invalide. Predlog kadrovskega sektorja je bil sprejet in ker se predlog nanaša na spremembo Pravilnika o delovnih razmerjih, ga je potrebno posredovati v razpravo delovnemu kolektivu, potem pa ga je treba skupno z zbranimi pripombami predložiti v potrditev delavskemu svetu podjetja. V tekočem mesecu so do zaključka redakcije domala v vseh obratih razpravljali o navedeni spremembi ter jo potrdili.

Na tej seji je upravni odbor odobril predloge za službeno potovanje na Poljsko, Barborič ing. Janezu, Plevnik ing. Vekoslavu in Urbančič ing. Jožetu.

Ing. Barborič potuje na Poljsko kot predstavnik livarskih časopisov in sicer na kongres društva poljskih livarjev.

Ing. Plevnik in ing. Urbančič potujeta službeno v Katowice in Varšavo, v zvezi z urejevanjem zadev za novo valjarno.

OBDARITEV BOLNIH ČLANOV KOLEKTIVA

Komisija za prošnje in pritožbe pri sindikalni organizaciji Železarne Štore je na svoji seji, dne 5. 12. 1967, razpravljala o obdaritvi bolnih članov delovne skupnosti, o nadomestilu osebnih dohodkov delovnih invalidov in o pravilniku za razdeljevanje stanovanj.

Na seji je tov. Klanjšek Albin, blagajnik, pojasnil, da se je letos razdelilo med bolne člane kolektiva, ki so v bolnicah in zdraviliščih, skupno 720.000 S-din. Ker je bilo na razpolago le 700.000 S-din, je komisija sprejela sklep, da predloži IO sindikalne organizacije še odobritev manjkajočih 20.000 S-din.

Osrednja točka te seje je bil problem nadomestil OD delovnih invalidov. Tov. Plazar je pojasnil: »Zastarelost posameznih obratov in značaj dela povzročata naraščanje invalidnosti v Železarni Štore. Trenutno je v podjetju 83 invalidov III. kategorije. Na predlog invalidske komisije iz Celja smo morali 54 invalidov premestiti na druga delovna mesta, ki so slabše ocenjena. Ti invalidi so prejemali tudi razliko v osebnih dohodkih, od Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje v Celju. Po noveliranem Temeljnem zakonu o invalidskem

Upravni odbor je navedenim odobril tudi potrebna sredstva za stroške potovanja.

Upravni odbor je na tej seji razpravljal tudi o predlogu Zveze združenj borcev SRS v zvezi z vrnjenjo provizije SDK. V omenjenem predlogu je izraženo, da bi ta znesek nakazali stanovanjskemu skladu Republiškega odbora Zveze združenj borcev NOV Slovenije. Upravni odbor je predlog zavrnil. Sredstva bodo uporabljena za namene stanovanjske izgradnje podjetja.

V zvezi z informacijo o odstranitvi z delovnega mesta Marinšek Marije in v zvezi s pritožbo Marinšek Marije zoper odločbo o premestitvi na novo delovno mesto, je upravni odbor celotno gradivo odstopil v reševanje DSE uslužbencev kot pristojnemu organu.

Kot zadnjo točko dnevnega reda je upravni odbor obravnaval informacijo o predlogu Cinkarne Celje za rešitev stanovanjskega problema tov. Žumer ing. Matije. Upravni odbor se strinja s sklepom stanovanjske komisije, ki je bil s tem v zvezi prvotno sprejet. Zato je upravni odbor sklenil, da naj tudi o tem predlogu še nadalje odloča stanovanjska komisija.

—P. L.—

zavarovanju pa je 30 invalidov ostalo brez nadomestil, 24 pa jih prejema le še ca. 1.400 S-din nadomestila mesečno, kar je mnogo manj od dejansko nastale razlike zaradi premestitve. Tov. Plazar je poudaril, da je do zmanjšanja prišlo zato, ker je Komunalni zavod za socialno zavarovanje vzel za osnovo pri obračunu nadomestila povprečni zaslužek iz leta 1965, namesto iz leta 1966. Splošno je znano, da so se v letu 1966 osebni dohodki zvišali za okoli 29 % v primerjavi z letom 1965. Komisija je sklenila predlagati IO sindikalne organizacije, da se natančneje seznanijo s to problematiko in predvidi potrebne korake za njeno rešitev.

Sindikalna organizacija je med tem, kot smo izvedeli, že posredovala variantni predlog samoupravnim organom našega podjetja. Zato bomo podrobneje o tem pisali v prihodnji številki »Železara«.

Ob koncu seje so se člani komisije seznanili z osnutkom pravilnika o razdeljevanju stanovanj. Na splošno so se strinjali z osnutkom tega pravilnika, razen z določilom o številu točk na delovno dobo, ki je, po mnenju članov komisije, prenizko.

PL

V mesecu novembru je bilo po obratih in oddelkih naslednje število nezgod pri delu:

Elektroplavž	1
Valjarna	3
Livarna sive litine	3
Mehanična delavnica	3
Promet	1
Ekspedit	1
OTK	1
Skupaj	13

Pri delu so se poškodovali:

ELEKTROPLAVŽ:

CESNIK Jože je pomagal sodelavcu pri ravnanju ročaja grebljice za čiščenje ponovce. Ko je sodelavec s kladivom udaril po ročaju grebljice je imenovanemu stisnilo kazalec leve roke.

VALJARNA:

GOLOB Stanko. Ko je z verigami zapel sklad gredic je skočil s sklada na tla, pri tem pa ga je zabolelo v desni nogi.

BEVC Franc. Pri ročnem premiku štiriosnika je prijel za ročico štiriosnika, ročica se je premaknila v ležišču in mu stisnila četrti prst desne roke.

CIMERMAN Robert je samovoljno šel na škarje odrezati kos ploščatega železa. Ker ni bil varen tega dela in tudi škarje niso bile primerne, ga je stisnilo železo za kazalec desne roke ob škarje.

LIVARNA SIVE LITINE:

RUPNIK Robert. Ko se je vzpenjal na žerjav se je oprijel roba odprtine za vstop v kabinu. Pokrov odprtine se je pri

NEZGODE PRI DELU

tem zaprl ter mu poškodoval prste na levi roki.

VIDALI Ivan. Pri plamen-skem rezanju se mu je vnela gumijasta cev za dovod kisika. Ko je v naglici poizkušal ogenj pogasiti, se je opeknel po prstih leve roke, ker ni imel rokavice na roki.

FLIS Alojz je zapenjal nalivke na kokilah. Pri tem je pazil, da ga veriga ne bi stisnila za roke in je nehoti stopil na rob jame ter padel na okvir za kokile v jami. Poškodval si je prsti koš.

MEHANIČNA DELAVNICA:

URSIC Jože. Pri vpenjanju obdelovalca v čelno ploščo strožnice je čelno ploščo premaknil za del vrtljaja. Slabo vpeti obdelovalec mu je pri tem padel na mezinec desne roke.

PROMET:

GAJSEK Stanko. Pri odpenjanju vozička s svežnji ploščatega železa se je na ostru polici, ki je štrlela daleč naprej urezal v levo zapestje.

NOVAK Jože. Pri vtirjanju prekucnika se je prekucnik prevrnil, kos odpadnega železa iz prekucnika mu je padel na levo nogo in mu poškodoval gleženj.

KRIŽNIK Jože je sestopil z lokomotive, da bi obrnil kretnico. V megli ni dobro videl in je stopil na raztreseni korund ob progi in si zvil desno nogo v gležnju.

EKSPEDIT:

GAJSEK Karl. Vrata na vagonu so se težko odprla. Ko sta jih s sodelavcem odpirala ga je stisnilo za palec desne roke.

OTK:

KUJAN Laslo je kontroliral palice v adjustaži. Sodelavec je palico hitro potegnil s stolice in ga pri tem urezal na mezinec leve roke.

Na poti na delo se je poškodoval PRIVSEK Leopold iz ambulant. Med vožnjo s kolesom je padel in si poškodoval levo nogo v gležnju.

Primerjava števila nezgod v mesecu novembru v zadnjih petih letih.

Cepljenje proti gripi smo izvedli z zadovoljivo udeležbo. Razen nekaterih posameznikov,

ki se niso niti enkrat cepili, je bila udeležba pri vseh treh cepljenjih v povprečju 85,5 %. Med najboljšimi so bili naslednji obrati:

obdelovalnica valjev, valjar-na, skladišče, gradbeni oddel-lek, livarna sive litine itd.

Slabo pa so odzvali tej pre-ventivni akciji:

elektrodelavnica, nadzorna služba in ekspedit.

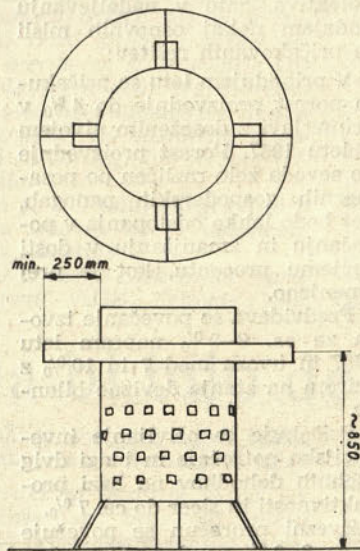
Cepljenje je potekalo zado-voljivo, saj so udeleženci z odo-bravljeno sodelovali v akciji, kar potrjuje tudi velika ude-ležba na cepljenju. Pri vsakem cepljenju je bilo vedno nekaj upravičeno odsotnih zaradi bo-lovanja, dopustov, prostih dni itd.

Trudili smo se, da bi priva-bili na cepljenje tudi tiste, ki še vedno dvomijo v uspešnost cepljenja proti gripi, vendar se nekateri kljub temu niso od-zvali. Služba varstva pri delu

Leto	1963	1964	1965	1966	1967
Nezgode pri delu	14	6	10	10	13
Nezgode na poti	2	3	1	2	1

Varnost pri pečeh

V zimskem času se pri delih na prostem uporabljajo provi-zorične peči, kurjene s kok-som ali premogom, da se pri njih delavci pogrejejo. Te peči so ponavadi inarejene iz starih sodov za bencin, na katere so navarjene noge in izrezane luk-nje v obodu.

Te peči pa so lahko zelo ne-varne, ker se jim ljudje preveč približajo, posebno tiste, ki so kurjene s koksom, ki daje zelo visoko temperaturo. Ni bilo malo primerov, da se je komu vnela obleka.

Da bi preprečili preveliko približanje k takim pečem, jih je potrebno zavarovati z eno-stavno pripravo. Na obod je potrebno navariti obroč iz okroglega ali ploščatega železa v višini približno 85 cm od tal.

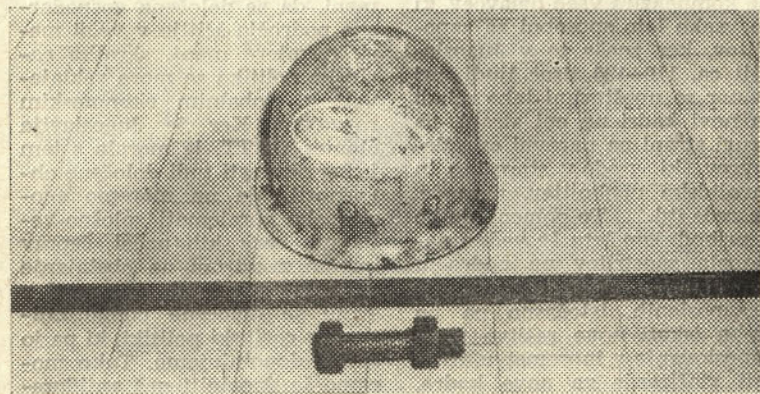
TEŽJA NESREČA

Kako lahko pride do težke poškodbe zaradi premajhne pazljivosti, lahko vidimo iz pri-mera, ki se je zgodil dne 13. 12. 1967 v jeklarni na dopoldan-ski izmeni. Kovač Polak Maks se je grel s hrbtom obrnjen proti kovaškemu ognjišču. Ker je bil preblizu in ker je imel umazano in mastno delovno obleko, se mu je le-ta vnela ter pričela goreti. Ko ga je za-peklo, je skočil vstran ter pri-čel bežati. Za njim sta takoj skočila dva njegova sodelavca, ki sta strgala z njega gorečo obleko in tako preprečila še hujše posledice. Po poškodbi je takoj odšel v ambulanto za prvo pomoč, kjer so ugotovili opekline III. stopnje na skoraj celem hrbtu ter po rokah. Pre-peljali so ga v bolnišnico.

Ta primer nas opozarja, da je potrebno sedaj, v zimskem ča-su, biti zelo previden pri gretju pri pečeh, tako pri raznih og-njiščih in odprtih ognjih. V mrazu človek izgubi občutek za visoke temperature ter do-stikrat občuti preveliko toploto šele takrat, ko je že prepoz-no. Zato je vsako preveliko približevanje odprtim ognjem in pečem zelo nevarno. Ravno tako je nevarno nositi nečiste in zamaščene delovne obleke.

Preprečena poškodba

Kaj lahko pomeni dosledna uporaba osebnih zaščitnih sred-stev, v našem primeru čelade, nam zgovorno dokazuje nasled-nji primer:

Dne 27. 11. 1967 je skupino-vodja v livarni sive litine, to-variš Tovornik Ivan, nadzoro-val delo v čistilnici litine. Stal je pod 10 tonskim mostnim žerjavom, ko mu je nenadoma priletel z žerjava del vijaka na čelado. Na žerjavu je prišlo do okvare na zavori, tako da se

je vijak pri tem utrgal in pa-del z višine približno 10 me-trov. Čelada je od močnega udarca počila, dočim Tovornik ni utrpel nikakršne poškodbe,

ker se je vijak na čeladi tudi odbil strah. Na sliki je ozna-čena razpoka na čeladi, dolga približno 10 cm. Za boljšo pred-stavo je na sliki ob čeladi tudi vijak. Na čelado mu je priletel daljši del vijaka. Tako je čela-da ponovno preprečila verjet-no težko poškodbo. O. S.

V prejšnji številki našega glasila smo objavili razgovor s poslancem zveznega organizacijsko-političnega zbora, tov. Ocvirk Francem, delovodjem v enoti ekspedit.

Danes objavljamo povzetek iz razgovora s tov. Jožetom Turnškom, ekonomistom podjetja EMO in zveznim poslancem zveznega gospodarskega zbora. Tov. Turnšek se je naši prošnji rad odzval, za kar se mu uredništvo »Štorskega Železarja« iskreno zahvaljuje.

Vprašanje: Kakšen je program zveznega gospodarskega zbora za naslednje obdobje?

Odgovor: Ker je v zadnjem obdobju v naši skupščinski praksi prisotno vedno več novih metod in sistemov dela, smo osvojili kot eno bistvenih metod za bodoče delo, da Zvezna skupščina in vse ostale skupščine na nižjih nivojih sprejmejo vsako jesen orientacijski program svojega dela do letnih politnic. Na ta način je povsem jasno, da je tudi gospodarski zbor skupščine sprejel v mesecu oktobru svoj orientacijski program dela v času od oktobra 1967 do julija 1968, seveda samo v svojem delokrogu, tj. predvsem na področju gospodarstva v skladu s poslovnikom Zvezne skupščine in gospodarskega zbora. Najvažnejša področja vprašanj, ki so v programu za to obdobje, so naslednja:

- Sistem ugotavljanja in delitve skupnega dohodka in dohodka delovnih organizacij z vsemi odgovarjajočimi predpisi.

- Razvojne možnosti in osnove gospodarske politike v letu 1968 z ukrepi za njihovo ustvaritev.

- Analiza ustvarjanja politike razvoja gospodarstva nezadostno razvitih republik in krajev.

- Izvajanje učinkov revalorizacije osnovnih sredstev delovnih organizacij v gospodarstvu.

- Analiza naših odnosov z integracijskimi skupinami v svetu (EGS, SEV, EFTA).

- Analiza carin.

- Stanje in problemi kadrov v gospodarstvu s poudarkom izvajanja gospodarske reforme, vključujoč stanje strokovnih kadrov v kmetijstvu.

- Dolgoročni program razvoja

- Energetika

- Promet

- Črna metalurgija

- Gozdarstvo in predelava lesa

- Kadri in izobraževanje.

- Sistem in organizacija družbenih

- blagovnih rezerv.

- Analiza investicij in njihova efektivnost.

- Energetska bilanca in dolgoročni program razvoja energetike s predlogom ukrepov za njeno realizacijo.

- Sistem financiranja elektro, energetskih objektov.

- Problem tekoče izgradnje elektro objektov.

- Izvajanje programa modernizacije jugoslovanskih železnic.

- Stanje in nadaljnji razvoj kovinske industrije s problemom kreditiranja opreme.

- Zakon o nadomestilu izgub potrošnikov električne energije, zaradi omejevanja dobav električne energije.

- Tekoča gospodarska gibanja v določenih časovnih obdobjih.

- Zakon o fondu federacije za kreditiranje izvozne opreme.

- Stanje in problemi tobačne industrije.

- Problemi in pogoji nadaljnega razvoja trgovine, gostinstva in turizma.

- Problemi družbenega kmetijstva.

- Analiza izvajanja zakona o vodah.

- Analiza uvoza kmetijskih pridelkov.

- Možnosti povečanja proizvodnje pšenice.

- Sistem prometa žitaric z odgovarjajočim zakonom.

- Analiza razvoja obrti in ustreznih predpisov.

- Analiza izvajanja stanovanjskega gospodarstva.

- Predpisi o družbenem planiranju.

- Predpisi o enotnih tehničnih standardih.

- Analiza funkcioniranja bančnega in kreditnega sistema.

- Analiza funkcioniranja deviznega in zunanjetrgovinskega sistema.

- Gibanje živinoreje na tržišču živine in mesa.

- Sistem in organizacija socialnega zavarovanja — na mišljenje.

- Predpisi o eksproprijaciji — na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

- na mišljenje.

Vprašanje: Ta program je sila obsežen?

Kot član odbora za industrijo, gradbeništvo in obrt, bo naš odbor iz tega programa gospodarskega zbora detajlno obravnaval vsa tista vprašanja, ki se kakorkoli nanašajo na področje industrije, gradbeništva in obrti, poleg tega pa vse sistemske gospodarske rešitve. Gornji program je samo zbir najvažnejših vprašanj, ki se bodo obravnavala do meseca julija 1968 in je vsekakor zelo napet.

Vprašanje: Kaj je trenutno najbolj aktualno vprašanje?

Trenutno je najbolj aktualno vprašanje ekonomskih mer za prihodnje leto, ki jih bo sprejel naš zbor ob koncu decembra, in to verjetno zanima vaše člane kolektiva, zato v nadaljevanju podajam nekaj osnovnih misli in pričakovanih rešitev:

V prihodnjem letu se pričakuje porast proizvodnje do 4% v primerjavi z doseženim nivojem v letu 1967. Porast proizvodnje bo seveda zelo različen po posameznih gospodarskih panogah, ker bodo lahko odstopanja v povečanju in zmanjšanju in dosti večjemu procentu, kot je prej omenjeno.

Predvideva se povečanje izvoza za ca. 8–9% napram letu 1967 in uvoza med 7 in 10% z ozirom na stanje devizne bilance.

Pričakuje se oživiljanje investicijske potrošnje in blagi dvig osebnih dohodkov na bazi produktivnosti in sicer do ca. 7%.

Zvezni proračun se povečuje za ca. 8–9%, vendar ne na račun inflacije ali povečanih davščin, temveč z notranjo prerazdelitvijo, predvsem v korist armade in proračunskih dotacij za nerazvita področja, čeprav osebno smatram, da je zvezni proračun prenapet z ozirom na stanje našega gospodarstva in njegovo predvideno rastjo.

Skupne davščine iz osebnih dohodkov bi naj v prihodnjem letu znašale ca. 26% (sedaj znašajo 27%). Prihranek 1% pomeni za gospodarstvo ca. 55–60 milijard SD, kar pomeni dodat-

ni kapital, ki ostane gospodarstvu.

Vprašanje: Kaj pa kreditna politika?

Na področju kreditne politike bo možnost dobivanja kreditov za izvoz ter priprave blaga za izvoz, prav tako bo znižana obvezna rezerva poslovnih bank pri Narodni banki od sedanjih 35%, kar daje preko 100 milijard SD novega kreditnega kapitala. Seveda pa bo Narodna banka odtegnila od poslovnih bank vse posebne kredite, ki so po posameznih poslovnih bankah kaj različni in bo to zelo različno vplivalo na posamezna področja. V prihodnjem letu federacija ne bo imela več možnosti dobivati kreditov pri Narodni banki za kritje neenakomernega dotekanja njenih dohodkov, ker bo morala to kriti iz svojih rezerv, ki jih bo letos formirala na podlagi povečanih proračunskih dohodkov. To prav tako pomeni, da bo ostalo bankam ca. 60 milijard SD kreditnih sredstev.

Na nivoju federacije trenutno še manjka nekaj sredstev za pokritje investicij v gospodarstvu, ki jih financira federacija. To je predvsem energetika, promet, črna in barvna metalurgija, nafta, cement in ostalo, v globalu pa bodo te investicije znašale nekaj 100 milijard in bodo večje kot v letošnjem letu.

V plačilni bilanci tudi v prihodnjem letu pričakujemo nekaj 10 milijonov \$ deficita.

Problematika nezaposlenosti je predmet nenehnih diskusij.

Vprašanje: Ali bo tudi o tem tekla beseda?

V prihodnjem letu pričakujemo, da bomo dodatno zaposlili ca. 80.000 novih delavcev, kar pa ne kompenzira vseh delavcev, ki so vsako leto sposobni za zaposlitev, ker znaša to v Jugoslaviji ca. 110–120 tisoč ljudi, pri čemer so upoštevani tako mladi in novi kadri na eni strani, na drugi strani pa naravni osip delavcev, ki gredo v starostno in invalidsko upokožitev, nezgode, nesreče itd.... To pomeni, da bo v prihodnjem letu še vedno nastopala zaostritev na področju zaposlovanja oziroma povečanje nezaposlenih, istočasno pa bo treba iskati nove rešitve v zaposlovanje v inozemstvu, uvajati stažiranje za nove kadre, iskati večjo zaposlitev v privatni obrti in terciarnih dejavnostih.

Tu je nakazana samo groba orientacija in osnovni elementi ekonomske politike v prihodnjem letu, na področju samih gospodarskih predpisov pa bodo sprejete razne dopolnitve in spremembe na področju kreditnega, zunanje trgovinskega in deviznega sistema, pri davčni

politiki občanov in sicer v tem smislu, da se bo vršilo bolj pravično obdavčenje obrtnikov, svobodnih poklicev itd., dočim bo dosedanja osnova letnih dohodkov (dva milijona) ostala še v prihodnjem letu. Spremembe bodo prav tako na področju socialnega zavarovanja, na področju pokojninskega zavarovanja in sicer v glavnem na področju določanja čim bolj realnih penzijskih osnov. Na področju davka na promet proizvodov ne bo bistvenih sprememb in ostane v prihodnjem letu stopnja do 6% za republiko in občinski prometni davek še nadalje v veljavi. Občutno povečanje cen v prihodnjem letu bo pri najemninah za stanovanja, cena elektroenergije za gospodinjstvo ostane zaenkrat neizpremenjena, vse ostale cene industrijskih in kmetijskih proizvodov pa se bodo nekoliko povišale, v globalu največ za nekaj odstotkov (2–30%). Tako približno bo izgledala gospodarska in splošna problematika v prihodnjem letu, tj. predvsem tista, ki se tiče gospodarstva in nas občanov.

Vprašanje: Ali bi nam lahko povedali nekaj besed o carinskem sistemu in kaj menite o njem kot zvezni poslanec?

Z uvedbo gospodarske reforme je Jugoslavija svoj carinski sistem v največji meri prilagodila zahodnemu tipu tako, da je tudi naša sedanja carinska tarifa sestavljena v skladu z »brüselko nomenklaturom«. Carinske stopnje so jasno od države do države kaj različne, ker pač vsaka država v svoji carinski politiki poizkuša na eni strani dobiti določena sredstva, na drugi strani pa vršiti prestrojevanje svojega gospodarstva, kar pomeni, da se določena gospodarska področja ščitijo v večji meri, nekatera manj, skratka carinska politika se mora vsklajevati z globalnim ekonomskim razvojem. Ker je Jugoslavija članica GATT, je morala s tem jasno povezati tudi določene obveznosti, da ne moremo enostransko sprejemati splošno-veljavnih carinskih načel, čeprav imamo z ozirom na obstojanje ožjih integracijskih skupnosti v svetu še določene pomanjkljivosti v carinski politiki, ki pa jo sproti dopolnjujemo. Tako moramo še dopolniti naš antidumpingni sistem, uvesti fleksibilne dodatne uvozne davščine, takse, v določenih primerih spreminjati carinsko stopnjo itd., vse v skladu z liberalizacijo našega zunanjetrgovinskega sistema. Zaradi tega moramo v prihodnjem obdobju doseči čim preje separatne sporazume s posameznimi državami, ki so v kateri koli gospodarski skupnosti.

ZVEZNIM POSLANCEM

Vprašanje: Ko govorite o novih predpisih v gospodarstvu: pri tem gre predvsem za zakonodajo na na ravni federacije?

Z ozirom na ustvarjanje čim bolj enotnih pogojev gospodarjenja, bo gospodarska zakonodaja vsaj sistematska ostala verjetno še dolgo na nivoju federacije, zaradi ustvarjanja čim bolj enotnega jugoslovanskega tržišča, izdelave dolgoročnih razvojnih gospodarskih konceptov, vodenje enotne gospodarske politike, usklajevanje razvitih in nerazvitih področij itd. Trenutno ima Jugoslavija v izvajanju srednjeročni program gospodarstva in družbenega razvoja do leta 1970, v izdelavi je energetska bilanca za daljše razdobje itd., v sami Sloveniji pa se vršijo intenzivne priprave za izdelavo dolgoročnega družbeno-ekonomskega koncepta razvoja Slovenije. To je vsekakor za-

htevna in težka naloga, ker se mora takšen razvojni koncept vključevati v jugoslovanski in mednarodni gospodarski prostor.

Kaj pa vprašanje nerazvitih področij?

Zaradi neenake gospodarske razvitosti posameznih področij v Jugoslaviji, vodi federacija posebno gospodarsko politiko pri razvoju nerazvitih področij. Osnovno ekonomsko vprašanje, ki pri tem problemu nastopi je, da obstoja določena odvisnost in interes med razvitimi in nerazvitimi področji pri nas, kakor tudi v svetu. Gre predvsem za to, da se določi normalna in pravična pomoč, ki jo dajejo razvita področja nerazvitim, ker bi vsaka pretirana porazdelitev sredstev imela za posledico stagniranje družbenega in gospodarskega razvoja v razvitejših področjih in vsi ostali možni konflikti, ki iz

tega izhajajo. Po obstoječi zakonodaji se smatrajo v okviru Jugoslavije za nerazvita področja SR BiH, SR Črna gora, SR Makedonija in Kosmet. Za hitrejši gospodarski razvoj teh področij imamo pri nas fond za razvoj nerazvitih področij, v katerega se steka en del sredstev od obresti na poslovni sklad, ki predstavlja sredstva federacije. Letno se lahko daje v ta fond 1,85% od družbenega proizvoda, kar znaša v masi trenutno ca. 140 milijard S-din. Ta vsota pa naraste v letu 1970 na blizu 200 milijard. Poleg teh sredstev dobijo nerazvita področja za splošne potrebe (prosveta, zdravstvo itd.) še iz zveznega proračuna dodatna sredstva v višini preko 100 milijard S-din. Poleg teh sredstev imajo nerazvita področja določene olajšave pri kreditni politiki, investicijski politiki, zlasti na področju prometa in raznih melioracij. Če gledamo gospodarski razvoj Jugoslavije v globalu, pomeni taka pomoč nerazvitim področjem, da bi gospodarski razvoj nerazvitih

področij moral rasti nekoliko odstotkov nad povprečjem Jugoslavije, dočim bi moral rasti odstotek razvitih področij pod povprečjem. Vendar če gledamo sedanjo gospodarsko situacijo, rezultati niso takšni kot smo jih predvidevali in je njen vzrok treba iskati v preteklosti, ko je bilo to področje precej nerazvito, prav tako pa so še danes na tem področju določene rešitve (kot so investicije brez obveze vračanja), ki me osebno in z vidika gospodarnosti zelo motijo, predvsem zaradi tega, ker dajo takšne rešitve slabe ekonomske rezultate in s tem nismo napravili nobene usluge samim nerazvitim področjem, kot tudi širši družbeni skupnosti ne.

Iz razgovora smo povzeli le nekaj najzanimivejših odlomkov o gospodarski politiki v prihodnjem razdobju v želji, da bodo le-ti služili našim bralcem za lažje razumevanje.

Tovarišu Turnšku pa se iskreno zahvaljujemo za prijaznost in izčrpno podajanje na postavljenih vprašanjih? PL

NAŠI OBRAZI

Kot dvajsetletni fant se je v naši tovarni zaposlil tov. ŠE-LIGA VINKO. Še danes je v istem obratu, kot takrat, ko je prišel. Kdo se v dvajsetih letih življenja v tovarni ne bi navezal na svoje delo in na okolje v katerem dela? Prosili smo ga, da nam kaj pove o tistih prvih letih, ko je začel delati.

... Takrat je bilo seveda v valjarni marsikaj drugače kot danes. Čeprav je delo še danes precej težko, pa se ne more primerjati s tistim pravim težaškim delom, ki je zahtevalo res krepkega delavca. Kljub temu pa se mi zdi, da je bilo takrat dosti več tovarištva med delavci in smo se v prostem času bolj znašli. Danes pa je kljub lažjim delovnim pogojem vse manj družabnega življenja, vse bolj se zapiramo vsak zase...

Pravite, da je danes marsikaj drugače, kot je bilo takrat, ko ste začeli delati. Kako to mislite?

V obratu je napravljen ogromen napredek, takšen kot smo ga pač lahko iztisnili iz obstoječih naprav. Seveda pa še zdaleč ne moremo biti konkurenčni podjetjem s sodobno opremo. Želja nas vseh je, da bi se čimprej preselili v nov — moderen obrat, ki ga že tako težko pričakujemo in ki nam obeta predvsem lažje delo, kot glavno nadomestilo za ves trud, vložen v graditev teh novih objektov.

Slišali smo, da ste bili član UO, član delav. sveta podjetja, namestnik predsednika DSP, član IO sindikata, predsednik delavskega sveta enote, član odbora ZB, odbornik okrajne-

ga zbora proizvajalcev. Trenutno ste predsednik UO. Bi nam lahko v zvezi s to važno funkcijo, ki jo opravljate, kaj zanimivega povedali?

Mislim, da je mandatna doba predsednika UO zelo težka. Ker sem od prejšnjega UO ostal sam, ni bilo drugih kandidatov za izbiro na to odgovorno funkcijo. Sama kvalifikacijska sestava UO pa ni taka, da bi vsi člani UO lahko enakovredno, na določeni stro-

kovni ravni, razpravljali o vseh vprašanjih, ki se pojavljajo na UO. Zato lahko rečem, da je velika razlika med sedanjimi razpravami na UO in razpravami v prejšnji mandatni dobi.

Kaj ste hoteli reči s tem, da je mandatna doba predsednika UO zelo težka in odgovorna?

Težko je namreč takrat, ko se odloča o OD, saj je v trenutni tržni situaciji težko dobiti merila za izplačevanje OD po vloženem delu. Ne moremo se dosledno oklepiti pravilnika in ko pride do odstopanj si delavci to na različne načine tolmačijo.

Ali je UO kdaj razpravljal o viški delovne sile v nekaterih naših obratih?

UO je resno zaskrbljen s problemom viška delovne sile,

predvsem v obratu livarna sive litine in modelni mizarni. Naročil namreč ni, tem ljudem bo treba dati drugo delo. Za ta vprašanja je že imenovana posebna komisija, ki bo ta problem skušala rešiti.

Ali je UO seznanjen s pripravami za reorganizacijo podjetja in kaj mislite o tem vi?

UO je obravnaval osnutek reorganizacijske sheme in iz te razprave je videti, da je reorganizacija potrebna. Vseh problemov, na katere se danes sklicujemo, ko pravimo, da o tem ni predpisa, pa tudi ne bo mogoče rešiti s samo reorganizacijo, temveč bo treba še vedno računati na odgovornost in vestnost delavca, ki ima s tako stvarjo opravka.

Da bi bilo dela za vse...

Kakšen poslovni uspeh lahko pričakujemo v letošnjem letu?

Vzroki za letošnje slabo poslovanje so bolj ali manj znani. To so gospodarska reforma in tržne razmere. Sicer dober poslovni uspeh prvega polletja bo okrnjen z negativnimi postavkami, ki jih dosegamo zadnje mesece. Za izboljšanje te situacije ni poklicana samo komercialna služba, kot večkrat napačno mislimo, temveč celoten kolektiv, saj vsi po svoje vplivamo na uspeh celega podjetja.

Kaj pričakujete in kaj si želite v novem letu?

Moja želja, kot verjetno želja celotnega kolektiva je, da bi bilo v novem letu dovolj dela

za vse. Pričakujem pa spremembo v izplačevanju OD. Delavci bi morali imeti neko vsoto, ki bi bila fiksna, ostali del pa bi se gibal v okviru vloženega dela oziroma glede na uspeh podjetja. Osební dohodki v podjetju bi naj bili vsaj na taki višini kot so v negospodarskih dejavnostih.

Kje boste silvestrovali?

Kot običajno bom tudi letos pričakal Novo leto v krogu svoje družine.

Za razgovor se vam najlepše zahvaljujemo. Na koncu še vaš predlog za naš januarski intervju?

Mislim, da bi lahko sedaj stopili še v jeklarno in obiskali tov. Grdina Petra. MM

VI sprrašujete

PISE: V. Jenšterle, dipl. pravnik

1. Odstranitev z delovnega mesta

»Delavec je lahko odstranjen z delovnega mesta, na katerem dela:

— če zahtevajo sodelavci delavčevega ožjega okolja zaradi izboljšanja delovnega vzdušja (zaradi prepirljivosti, povzročanja nerada),

— če delavčeva prisotnost na delovnem mestu ogroža reden potek proizvodnje (vinjenost),

— če s svojim delom namenoma zmanjšujejo uspeh svojih sodelavcev ali delovne enote« (člen 339 PDR).

V zvezi z odstranitvijo delavca z delovnega mesta se porajajo naslednja vprašanja:

a) KDO ODSTRANI DELAVCA Z DELOVNEGA MESTA? Iz naštetih razlogov lahko delavca odstrani z delovnega mesta glavni direktor, direktor sektorja, obratovodja, šef samostojnega oddelka, vendar pa mora odstranitev z delovnega mesta v vsakem primeru obravnavati upravni odbor, ki odstranitev lahko potrdi, razveljavi ali odpravi.

b) KAM SE ZA ČAS ODSTRANITVE DELAVEC RAZPOREDI? Delavec, ki je odstranjen z delovnega mesta, se lahko v času odstranitve razporedi na drugo delovno mesto, ki ustreza ali približno ustreza njegovi delovni sposobnosti.

c) KOLIKŠEN DOHODEK DELAVEC PREJEMA V ČASU, KO JE ODSTRANJEN Z DELOVNEGA MESTA? Delavcu, ki je odstranjen z delovnega mesta gre osebni dohodek po prejšnjem delovnem mestu in sicer iz povprečja zadnjih treh mesecev, če je bil začasno razporejen na nižje delovno mesto. Prav tako pa tudi, če ni bil razporejen na drugo delovno mesto.

e) KAKO DOLGO JE LAHKO DELAVEC ODSTRANJEN Z DELOVNEGA MESTA? Odstranitev z delovnega mesta

traja tako dolgo, da organi, ki odločajo o ukrepih zaradi kršitev delovne dolžnosti izdajo odločbo, ki mora postati pravnomočna.

Delavec je lahko odstranjen tudi iz podjetja in sicer v naslednjih primerih:

— če je zoper njega uveden kazenski postopek za dejanje, ki ga je storil na delu ali v zvezi z delom,

— če je predlagan zoper njega postopek za izključitev iz delovne skupnosti,

Iz delovnih razmerij

— če je bil zaloten pri posebno hudi kršitvi delovne dolžnosti (tatvina, poneverba, ponarejanje dokumentov in podobno — 334 člen PDR).

O odstranitvi delavca iz podjetja odloča upravni odbor.

V vseh navedenih primerih je delavec lahko odstranjen le z delovnega mesta, ne pa tudi iz podjetja. Razumljivo je, da bo delavec odstranjen z delovnega mesta, če je v preiskovalnem zaporu. Gotovo pa je, da bo odstranjen iz podjetja, če je zaloten pri posebno hudi kršitvi delovne dolžnosti (tatvina, ponarejanja in podobno).

V času odstranitve iz podjetja prejme enaki dohodek kakor pod 1. č. 1/c. Če je delavec v času odstranitve pripravljen zaradi preiskav ali zaprt, mu pripada nadomestilo v višini 1/3, če pa preživlja družino, pa v višini 1/2 akontacije OD.

Zoper odločbo o odstranitvi z delovnega mesta oziroma iz podjetja se delavec lahko pritoži v 15 dneh na delavski svet podjetja. Taka pritožba je mogoča, četudi delavcu ob odstranitvi z delovnega mesta ne bi bila izdana odločba.

2. Razporeditev na drugo delovno mesto

Delavec, ki je bil odstranjen z delovnega mesta ali iz podjetja, je po končanem postopku za ugotovitev kršitve delovne dolžnosti, če v tem postopku ni bil izključen iz delovne skupnosti, lahko ponovno razporejen:

— na prejšnje delovno mesto,

— na drugo delovno mesto, ki ustreza njegovi strokovnosti in delovni sposobnosti.

a) KDO ODLOČA O RAZPOREDITVI DELAVCA NA DRUGO DELOVNO MESTO?

O razporeditvi delavca na delovno mesto v delovni enoti odloča komisija

3. ocenitev delovne sposobnosti

Postopek, v katerem naj se ugotovi, ali delavec zadovoljuje zahteve delovnega mesta, sme delovna skupnost začeti, če delavec v rednih delovnih pogojih pri delu trajneje ne dosega povprečnih uspehov (II. odstavek 105. člena TZDR).

Delovno sposobnost delavca mora delovna skupnost ugotoviti na objektivni način in sicer po kolektivnem organu. Ta organ odloči, ali je delavec sposoben za opravljanje dela na svojem delovnem mestu ali ne. Člani organa (komisije), ki ugotavljajo delovno sposobnost delavca, morajo biti iz iste stroke in imeti morajo najmanj enako stopnjo izobrazbe kot delavec, katerega delovna sposobnost se ocenjuje.

Pravilnik o delovnih razmerjih določa, da o delovni sposobnosti delavca odloča komisija v sestavi vodje delovne ali organizacijske enote, neposredno nadrejenega vodje dela in sodelavca kadrovske službe.

Na podlagi ugotovitve delovne sposobnosti delavca, odloči komisija za delovna razmerja v delovni enoti, na katero delovno mesto se razporedi delavec. Na podlagi te odločitve se delavcu izda odločba, s katero se razporedi na ustrezno delovno mesto. Zoper odločbo se delavec lahko pritoži v 15 dneh na delavski svet enote.

V KATERIH PRIMERIH BO POTREBNO UGOTAVLJATI DELOVNO SPOSOBNOST DELAVCEV?

— Kadar delavec na svojem delovnem mestu trajno ne bo dosegal povprečnih rezultatov.

— Kadar bo delavec odstranjen z delovnega mesta ali iz podjetja.

Prihodnjiki: Primeri odstranitve z dela in iz podjetja.

MI odgovarjamo

Železarna mu je bila drugi dom

Nedavno je odšel iz naših vrst v invalidski pokoj član delovne skupnosti, o katerem lahko rečemo, da je vse svoje življenje posvetil Železarni Store.

Uredništvo Štorskkega Železarja je ob tej priliki zaprosilo tovariša Franca SPOLENAKA za kratek razgovor o življenju in delovanju v Železarni Store. Tovariš Spolenak se je rad odzval našemu povabilu in v razgovoru, ki smo ga imeli z njim, smo ga pospremili po poti skoraj 40-letnih spominov.

Kdaj ste se prvič zaposlili v Železarni Store?

To je bilo 11. 4. 1929. leta. Bilo mi je 14 let. Na delo sem stopil kot livarski vajenec in kot tak ostal v Železarni 3 leta. Po treh letih sem postal livarski pomočnik. Takrat je bilo zelo težko dobiti delo. Če pa si ga dobil, je bilo dobro, kajti plače so bile sorazmerno dobre, posebno, če je bil človek kvalificiran livar. Kot vajenec sem imel od 12 do 17 dinarjev na dan, kot pomočnik pa štiriindvajset din. Vendar pa smo delali večinoma v akordu

in tako sem zaslužil v tistih časih tudi po 2.000 din na mesec. Za tiste čase je bila to kar dobra plača. Poudariti pa moram, da so stari izkušeni livarji v tistih dneh zaslužili tudi do 4.000 din na mesec, posebno, če je šlo za livarje specialiste.

Dejali ste, da je bilo težko dobiti delo?

V letih 1930 do 1935 smo preživljali težke čase krize. Če so ljudje zvedeli za prosto delovno mesto v železarni, so na mostu pred sedanjim upravnim poslopjem stale cele vrste ljudi vsak v upanju, da bo dobil prosto delovno mesto. Bili so časi, ko smo delali samo 2 dni na teden. Po letu 1935 pa, ko se je Evropa pričela pripravljanja na vojno, je bilo naročil vedno več in tudi vedno več dela.

Kje vas je zatekla vojna?

Vojno sem dočakal v železarni. Takrat je bilo dela toli-

ko, da smo delali celo 9 ur na dan. Sprva smo delali dele za Borsig lokomotive, zatem kobile, pozneje pa male granate za vojsko. Proti koncu vojne je delo povsem obstalo, ker ni bilo več materiala na razpolago.

Kaj pa po vojni?

Tudi po vojni sem delal v livarni. Sploh sem vse svoje življenje delal v livarni.

Katerega dogodka se najraje spominjate?

Najraje se spominjam dneva, ko smo dobili novo livarno. To je bilo v letih 1949—1950. Do takrat so bile razmere v livarni obupne. Bilo je veliko dela in seveda veliko delavcev, prostora pa premalo. Drugi dogodek, ki se ga rad spominjam pa je bila uvedba delavskega samoupravljanja. Vse je bilo zelo svečano, spominjam se velikega zbora delovne skupnosti v valjarni.

Kaj menite o novi livarni sirove litine?

V novi livarni gre za zelo moderen tehnološki proces in do kler se ne bo nič pokvarilo, bo vse dobro. Čim pa se bodo začele okvare, bo zastoj in s tem

Iz dela mladih

V prejšnji številki Storskega Železarja smo poročali o sekcijah, ki so organizirane pri TK Zveze mladine. Danes želimo podati nekatere smernice dela sekcije za ekonomske odnose in samoupravljanje. Vodja sekcije je Vrečko Martin iz komercialnega sektorja, člana pa sta Hergan Angelca in Jager Ivica.

Iz zapisniškega gradiva je razvidno, da je bistvena naloga te sekcije razpravljanje o gospodarjenju podjetja. Da bi se dosegla čim boljša informiranost mladincev Železarne o aktualnih vprašanjih gospodarjenja v podjetju, se je pokazala potreba, da se vsaj enkrat mesečno organizirajo razširjene seje TK, na katerih morajo sodelovati mladinci in mladinci iz vseh ekonomskih in obratniških enot, najmanj pa dva mladince iz vsake enote. Prisotni člani bi imeli nalogo, posredovati vse podatke in sklepe, ki so bili obravnavani na takih sestankih, mladincem svoje enote. Na ta način ne bi bilo potrebno sklicevati masovne sestanke za take primere. Poleg tega pa je normalno, da lahko vsak mladinec išče od predsednika mladine in vseh članov komiteja vse informacije, ki se nanašajo na trenutno ekonomsko stanje v podjetju.

V zvezi z delitvijo OD in notranjimi odnosi, kar je tudi področje te sekcije, je treba

nadaljevati lanske letošnjo prakso, ki je pokazala dokaj ugodne rezultate. Sekcija bo zbirala mnenja mladih in najkonkretnije odgovore, kako in kje je napačno ocenjeno delovno mesto in kakšna bi bila pravilna ocenitev.

Prav tako bo naloga te sekcije, da bo skrbela za angažiranje mladine ob priliki volitev. Mladino bo usmerjala tako, da se bodo mladinci sami s svojim delom in zrelostjo pokazali sposobne za prevzem funkcij v samoupravnih organih.

Končno bo naloga te sekcije tudi ta, da bo v prihodnjem letu organizirala vsaj 2 do 3 srečanja z mladinci iz drugih podjetij, pri čemer bodo na osnovi izmenjave mnenj skušali priti tudi do konkretnih rešitev problemov, ki so najvažnejši in najbolj pereči. Naloga te sekcije bo tudi ta, da bo z mladinci in komiteji ZM, s katerimi imajo že sedaj dobre stike, navezovala in ohranjala tudi v bodoče.

PL

v zvezi veliki stroški. Zato se bojim, da bodo v zvezi z avtomatizacijo lahko nastale težave, ki bodo posledica pomanjkanja rezervnih delov. To, mislim, bo negativna stran nove livarne. Pozitivno pa bo to, da bo mogoče sprejemati naročila v velikih serijah, da se bo lažje pridrževati dobavnih rokov in da bo zaradi velikega števila proizvodov cena manjša.

Ali boste kot upokojenec še obiskali obrat?

Seveda ga bom. Zelo rad pridem nazaj: saj veste — štirideset let sem živel s to tovarno in težko se je ločiti. Oče je delal tukaj, jaz sem delal skoraj 40 let in tudi dva moja sinova sta zaposlena v železarni: prvi je strugar v obdelovalnici valjev, drugi pa laborant v kemičnem laboratoriju.

Kakšen je bil vaš osebni dohodek po vojni?

Do leta 1949 sem delal kot livar. Takrat sem zaslužil od 7 do 11.000 din, kar je bilo za tiste čase sila veliko, saj je imel direktor takrat 6.000 din plače. To nam je prinašal akord. Po letu 1949 pa sem postal delovodja in plača mi je

padla na 3.700 din. Po letu 1952 se je osebni dohodek povečal, vendar so kvalificirani livarji lahko z akordnim delom zaslužili če že ne več, pa vsaj toliko kot jaz.

Odhajate ravno v času, ko je gospodarska reforma v polnem razmahu?

Da. Kokile so nas zelo udarile. Drobni komadi ne prinesejo tonaže, razen tega pa je njihova lastna cena velika in je s tem otežkočeno pokrivanje fiksnih stroškov. Včasih smo dnevno vlivali po 60 do 65 ton, sedaj po morda le še tretjino te tonaže.

Kaj pa bo vaš konjiček sedaj, ko ste v pokoju?

Moje veliko veselje je vrt. Deloma pa se bom ukvarjal tudi s kokošjerejo. Saj veste, pokojnina sama po sebi je premalo. Poleg tega pa se bom vpisal med ribiče.

Ob zaključku je tovariš Spolenak Franc izrazil željo, da bi pozdravil svoje nekdanje sodelavce, kakor tudi vse člane delovne skupnosti, ki jim želi še veliko delovnih uspehov in srečno novo leto.

P. L.

Vključevanje mladine Železarne Štore v DPD Svoboda Štore

V Štorah že vrsto let deluje z uspehom DPD Svoboda Štore, katere delo je razdeljeno v več sekcij. Veliko število članov delovnega kolektiva Železarne Štore aktivno deluje v društvu Svoboda, saj jim članstvo omogoča, da najdejo potrebno rekreacijo in preizkusijo ter razvijejo svoje specifične želje in sposobnosti v polni meri.

Tudi TK ZMS v Železarni Štore je sprejel sklep, da izvede agitacijo za vključevanje mladine našega kolektiva v čim večjem številu v DPD Svoboda Štore in to v prvi vrsti v dramsko sekcijo. Delo v sekciji zagotavlja uspeh, saj jo vodijo priznani kulturni delavci, ki so že poželi razna lepa priznanja z naštudiranimi in igranimi deli v Štorah, na gostovanjih in na tekmovanjih

amaterskih delavsko-prosvetnih gledališč.

Vabimo vse mladince našega kolektiva, ki imajo željo sodelovati v dramski sekciji DPD Svoboda in ki doslej še niso imeli možnosti, ali pa so bili zadržani iz kakršnih koli drugih razlogov, da to sporočijo tov. Skrt Renati v kadrovskem sektorju.

TK ZMS bo nato v sodelovanju z DPD Svoboda Štore, ki naj bi bilo v bodoče bolj uspešno, poskušal najti najboljše rešitev, da popestri kulturno-prosvetno dejavnost mladine v Štorah in zagotovi nemoteno in načrtno delo v okviru dramske sekcije.

Tovarniški komite
ZMS
Železarne Štore

Problemi invalidov

Do vključno 30. novembra t. l. je bilo upokojenih 39 članov naše delovne skupnosti. V celem preteklem letu jih je bilo 43, torej v obeh letih približno enako število, če upoštevamo, da do konca t. l. predvidevamo še nekaj primerov upokojitev. Od skupnega števila jih je bilo v preteklem letu upokojenih 33 invalidsko in 10 redno, oz. starostno. Od skupnega števila letošnjih upokojencev je do sedaj 28 primerov invalidske in 11 redne, oz. starostne upokojitve.

Kljub dokaj visokemu številu invalidsko upokojenih in vsakodnevnom reševanju vprašanja zaposlitve invalidov na ustrezna delovna mesta, ugotavljamo, da imamo v podjetju 51 primerov invalidnih oseb, za katere bi morali poskrbeti drugo ustrezno delo. Ta problem ni tako enostavno rešljiv, če upoštevamo, da je že na več ali manj ustrezna dela razporejeno ostalo število invalidov, oz. zdravstveno prizadetih ljudi. Značaj podjetja daje minimalne možnosti zaposlitve večjega števila invalidov, ne da bi uredil neko stransko dejavnost. O tem v podjetju veliko govorimo. Razgovori potekajo s komunalnim zavodom za rehabilitacijo invalidnih oseb, s predstavniki Cinkarne Celje ter z drugimi faktorji izven podjetja, da bi poiskali ugodne možnosti rešitve tega problema, vendar doslej še brez vidnega uspeha.

Problem bo rešljiv, ali vsaj ublažen, takrat, ko bomo vsi, ki imamo opravka z organiza-

cijo dela in razporedom ljudi na delovna mesta, z razumevanjem reševali to vprašanje pred vsem s tem, da bomo povsod kjer je le mogoče, razporedili delavca, ki vsled invalidnosti ali slabega zdravstvenega stanja, ne more več opravljati dela na svojem delovnem mestu tako, kot pred invalidnostjo.

Vsi moramo poskrbeti, da najprej poiščemo primerno delovno mesto in razporedimo invalide v okviru podjetja in potem zunaj njega v sodelovanju in s pomočjo drugih. Povod za ta članek sta nam dali slike na strani 6 in 7 zadnje številke »Železarja« s podnapisom »Naša motorna in navadna kolesa imajo stanovanjski problem«. Vprašanje kolesarnice in shrambe motornih koles rešujemo že več let, a rešili ga še nismo, čeprav ugotavljamo, da je, oz. bi bilo nujno in koristno. V tem primeru bi namreč dobili ustrezno delo 4 invalidi, kolesa in motorji pa ustrezno mesto.

Markovič Rajko
dir. kadr. sektorja

**Dopisujte
v naš
list**

Ferme Ivan
dipl. oec.

JEKLO DOMA IN V SVETU

KONKURENCA DOMAČIH CEN JEKLA

V prejšnjih številkah našega glasila sem opisal položaj jugoslovanske črne metalurgije, zato bom danes le dopolnil in konkretiziral nekatera dejstva.

V zadnjih 15 letih so države vzhoda in zahoda vlagale velika finančna sredstva v razširitev kapacitet in modernizacijo tehnologije v črni metalurgiji, zato je tudi razumljiva velika konkurenca med proizvajalci jekla. V jugoslovansko črno metalurgijo pa smo v tem času vlagali minimalna sredstva. V svetu poznamo pojav dvojnih cen, to je domačih, ki so precej visoke in izvoznih, ki so nizke in dobivajo celo obliko »dumpinga«. Železarne ZDA ne poznajo dvojnih cen in izvažajo svoje proizvode po domicilnih cenah (njihov izvoz znaša le ca. 4 do 5% celotne proizvodnje). Zahodno-evropske države izvažajo zaradi medsebojne konkurence po zelo nizkih cenah (20% do 30% nižje od domačih cen) ter znaša njihov dobiček ca. 1%, v Japonski 3%, v ZDA pa 6 do 7%. Kljub temu izvažajo svoje proizvode za vsako ceno, samo da zaposlujejo kapacitete in krijejo fiksne stroške. Zahodno-evropske države morajo, z ozirom na določila evropske skupnosti, izvažati po prijavljenih cenah v Luksemburgu, medtem ko dejansko odobravajo kupcem posebne rabate in prodajajo marsikaj pod ceno.

Nivo domicilnih cen v Angliji je precej višji od izvoznih in je v primerjavi z našimi cenami odstopanje minimalno. Npr. belo surovo železo v Angliji stane N-din 805/t. Gredice 1.193 din/t (v Jugoslaviji 1.226 din/t); vzmetno jeklo 1.764 din/t (pri nas 1.650 N-din/t).

Ko govorimo o politiki cen pri nas, moramo poleg vprašanja formiranja domačih in izvoznih cen analizirati faktorje, ki vplivajo na proizvodne stroške in nivo cen. Cene jekla so bile z gospodarsko reformo povečane za ca. 36%, ki jih danes niti ne dosegamo, medtem ko so se cene za surovine in potrošniški material povečale v večji meri, kot je bilo z reformo predvideno. Npr. transportni stroški so se povečali od 31% na 80%.

Zanimiva je analiza povečanja cen proizvodov tiste industrije, ki oskrbuje železarne (npr. za jeklene konstrukcije), kjer so se cene povečale od 44% do 68%. Mehanska oprema se je podražila od 38% do 104%, transformatorji od 43%

do 75%. Diesel lokomotive za ca. 46%, generatorji pa za 50%. Proizvajalci omenjene opreme, kakor tudi tiste, ki ni serijskega značaja, so vključevali v svoje cene tudi slabosti, ki bi jih bilo treba z reformo odpraviti.

Ko govorimo o cenah našega jekla in jih primerjamo z domicilnimi cenami v tujini vidimo, da naše cene niso mnogo

višje, da pa so višji proizvodni stroški, kar ima za posledico nizko akumulacijo v črni metalurgiji. Iz primerjalnih analiz je razvidno, da je največja razlika v proizvodnih stroških naših in inozemskih železarn pri surovem železu, manj pri proizvodnji jekla a najmanj v predelavi jekla v valjane in kovane proizvode, kar je razvidno iz naslednjega pregleda:

Proizvod	PROIZVODNI STROŠKI					
	eksportne cene		Zah. Nemčija		Jugoslavija	
	v \$	indeks	N-din	indeks	N-din	indeks
paličasto jeklo	83	100	1226	100	1200	100
surovo jeklo	58	70	850	69	1000	83
surovo železo	45	54	610	50	790	65

Iz gornjih podatkov vidimo, da je pri nas proizvodnja surovega železa v primerjavi z gotovimi valjanimi proizvodi mnogo dražja, saj znaša zvišanje cen pri enakih stroških za finalni proizvod skoraj 30%, medtem ko je proizvodnja surovega jekla za 18% dražja od tiste v Zahodni Nemčiji.

Da je naše jeklo drago, je vzrok v visokih stroških proizvodnje grodlja, ti pa so viso-

ki zaradi visokih cen surovin in repro materiala. Glavna razlika stroškov pri proizvodnji surovega železa je pri ceni koksa. V ZDA stane 1 tona koksa 14 \$, cena v Evropi znaša od 18 \$ do 23 \$, koks v Jugoslaviji pa stane 33 \$.

Cena železne rude glede na vsebnosti železa: v Zahodni Nemčiji je padla cena v letih od 1957 do 1967 od 31 dol. centov na 17 dol. centov fco žele-

zarne Ruhr, medtem ko se je cena ljubljanskega limonita zvišala v letih od 1960 do 1967 fco Jesenice od 17,0 centov na 19,8 centov, siderita pa od 13,6 centov na 21,8 centov. Iz tega sledi, da je pri nas ruda za 17% oziroma 28% dražja kot ruda v Ruhru.

Pri proizvodnji surovega železa v TH pečeh je važen element elektroenergija. Pri nas bi smela znašati cena 1 kWh 0,05 N-din, ne pa 0,076 N-din, kot je to danes.

Poleg omenjenih osnovnih surovin je še vrsta ostalih materialov, ki so se precej podražili in ki kažejo vpliv pri stroških proizvodnje surovega železa. Vse bolj prihajajo do izraza, da smo v zadnjih desetih letih v Jugoslaviji vlagali majhna sredstva za modernizacijo tehnologije, medtem ko so države Zahodne Evrope in ZDA ravno v tem času dosegle velik razvoj.

Kljub naši zastarelosti, jugoslovanske železarne ne zahtevajo posebne zaščite, temveč samo enakopravni položaj z inozemskimi železarnami, da bi se s tem izboljšal sedanjí brezupni položaj in bi se ustvarila sredstva za razširjeno reprodukcijo.

POVZETEK ČLANKA B. ANDREJEVIČA »OPTIMALNE KAPACITETE U CRNOJ METALURGIJI« (»REFORMA«).

OPTIMALNE KAPACITETE V ČRNI METALURGIJI DOMA IN V SVETU

Vprašanje optimalnosti kapacitet v črni metalurgiji je načeloma že precej obdelano in določeno s parametri. Moderne tehnične pridobitve in uvajanje avtomatizacije pa zahtevajo temeljito študijo in analizo, da bi se ugotovila optimalnost kapacitet v črni metalurgiji.

OPTIMALNE KAPACITETE V SVETU

Praviloma velja, da so optimalne kapacitete visokih peči 1.500 do 2.000 m³ prostornine. Dejansko pa je ugotovljeno, da je v Sovjetski zvezi npr. 131 visokih peči, od katerih jih je le 9 s prostornino okoli 2.000 m³, ostale pa so manjše. Japonska je imela v letu 1965 1 visoko peč z okoli 2.000 m³ prostornine, podobno kakor v Franciji. V Zahodni Nemčiji in ZDA pa jih je bilo le nekaj. Vrhunske visoke peči proizvajajo okoli milijon ton surovega železa letno, medtem ko znaša povprečna proizvodnja v državah »Skupnosti za premog in jeklo« le 160.000 ton. Zanimivo je,

da ima Sovjetska zveza na Uralu 17 železarn s skupno proizvodnjo 1,5 milij. ton jekla letno. Te železarne imajo silno majhne kapacitete (manj kot 300 m³ prostornine) visokih peči. V njihovem sklopu so tudi majhne jeklarne in valjarne. Te železarne pa so še vedno zelo rentabilne in jih celo rekonstruirajo. Podobna situacija je tudi v Franciji, Belgiji, Nemčiji in Italiji.

Optimalnost kapacitet v črni metalurgiji je tesno povezana z ekonomsko kategorijo rentabilnosti. Res je, da so metalurški giganti zaradi večjega obsega proizvodnje rentabilnejši, vendar pa s tem še ni rečeno, da so metalurški obrati z manjšimi kapacitetami nerentabilni. Vprašanje rentabilnosti je namreč odvisno od vrste geografskih, tehničnih, ekonomskih in finančnih pogojev, ki so v različnih državah različni. Za države v razvoju, ki nimajo zadostnih finančnih sredstev in pa za države, ki nimajo lastne surovinske baze, je značilno,

da gradijo objekte črne metalurgije z imanjšimi kapacitetami, ki pa zaradi izbora najustreznejše tehnologije poslujejo rentabilno (kombinacija elektro-peči in potrošnje starega železa, kontinuirano vlijvanje, valjanje specialnih jekel).

Navedeni primeri dokazujejo, da ni rentabilna le proizvodnja v modernih masovnih kapacitetah, temveč, da je z ozirom na specifične pogoje dostikrat upravičeno proizvajati tudi v manjših kapacitetah.

Naslednje vprašanje se pojavlja v zvezi z ekonomsko tehnično upravičenostjo rekonstrukcije obstoječih železarn. V svetu velja pravilo, da se morajo železarne rekonstruirati, istočasno pa tudi izgrajevati na novo v skladu s planom razvoja in sicer na isti lokaciji, da bi na ta način maksimalno izkoristile svoje proizvodne možnosti in pa kadre, ki so že prisotni.

OPTIMALNE KAPACITETE V JUGOSLAVIJI

V pogledu razvoja naše črne metalurgije vladajo nasprotujoča si mnenja. Nekateri so mnenja, da črne metalurgije ni potrebno razvijati, češ da nima pogojev. Drugi pa menijo, da bi se morala črna metalurgija

PRAZNOVANJE 29. NOVEMBRA NA SVETINI

Od pionirjev I. celjske čete iz Svetine smo nedavno prejeli pismo, v katerem nam opisujejo praznovanje Dneva republike, ki so ga pripravili v okviru svoje šole. V pismu so izrazili željo, da bi tudi bralci »Štorskega Železarja« izvedeli za ta dogodek.

Iz 6. na 7. april so pridrvla nad Beograd letala s kljukastimi križi. Zavedni Jugoslavlani so začeli zbirati orožje in kmalu so nastale prve vstaje proti okupatorju. Ker je bilo v Jugoslaviji že mnogo osvobojenega ozemlja, je nastala potreba po začasnih vladi. Zato so se 29. 11. 1943. leta zbrali delegati v malem bosanskem mestu Jajcu in tam je bil postavljen temelj, na katerem je zrastle nova država, skupna domovina vseh jugoslovanskih narodov.

Tudi na naši šoli smo 24. obletnico njenega rojstva počastili s kratko proslavo. Proslavo smo pripravili učenci sami. Ob tej svečanosti smo tudi naše najmlajše sprejeli v pionirsko organizacijo. Pripravili smo dve igrici, pevski zbor je zapel štiri pesmi in člani folklorne so zaplesali dva kola. V ta namen smo usmerili vsa naša prizadevanja, saj se zavedamo, da je

naša naloga, da se učimo in pokažemo svoje uspehe. Tudi tovariš Tito je rekel: »Vaša naloga je, da se učite, le kdor se uči, bo kaj znal in le kdor kaj zna, lahko koristi naši domovini.« Teh besed se bomo držali, saj je domovina samo ena in le tej lahko izkažemo svoje spoštovanje. Spominjamo pa se tudi partizanov, ki so zanjo umrli, a v naših srcih še vedno živijo.

Pionirji osnovne šole
Svetina

Tovariš urednik,
prosim, da ob moji upokojitvi objavite v Železarju par besed.

Kakor mnogo drugih pred menoj, tako sem tudi jaz imel zagrenjena mladostna leta, saj sem moral že z 11. letom k tujim ljudem. Vse mladostne težave pa so rodile pozneje tudi posledice. Trdovratna bolezen tudi meni ni prizanesla. Zaradi

tega sem bil primoran v predčasni pokoj.

V Železarni Štore sem deloval skoraj 17 let. Tu bi se predvsem zahvalil vodstvu kolektiva, da mi je pred leti dalo možnost izobrazbe, da sem danes upokojen kot kvalificirani delavec, kar mi vsekakor omogoča boljšo pokojnino. Rad se bom spominjal vsega kar sem prijetnega, pa tudi včasih neprijetnega preživel v kolektivu.

Zahvaljujem se vodstvu kadrovske službe, sindikatu, tehničnemu vodstvu in odboru za

rekreacijo za vso skrb in pozornost napram meni posebno v času mojih bolezenskih izostankov, ki so bili zadnje čase pogosti.

Ob koncu pa želim vsem, do poslednjega člana v kolektivu, obilo plodnega dela, zlasti pa enoti v kateri sem nazadnje sodeloval, to je gasilski reševalni službi.

Vsem pa želim še srečno in uspehov polno Novo leto 1968.

Srečno!

Anton Arh

Ne tako tovariši!

Naš delavec, S. M., zaposlen kot šofer, je na Dan mrtvih prišel vinjen na delo.

Okoli 7. ure je prišel k šoferju skupinovodja iz plavža z nalogom, da pripelje iz Slivnice žerjavovodje za nujno raztovarjanje vagonov. Za take prevoze se uporablja kombi, ki pa je tega dne imel po šoferjevi izjavi prazen akumulator. Šofer je vzel osebni avtomobil Peugeot. Prisedla sta še skupinovodja iz plavža in neki čuvaj, ki je menda prišel predčasno na delo in se je imel čas voziti z avtomobilom.

Po izjavah očitidcev je Peugeot odletel z dvorišča z raketo brzino in vinjenemu šoferju ni bila dovolj samo nevarna

hitrost, temveč je hotel pokazati še druge večine v ravnanju z volanom. Nenadoma je zaustavil, spet pognal, hitro zavil zdaj levo, zdaj desno.

Ko so se navsezadnje srečno vrnili v Štore so si tudi sopotniki globoko oddahnili, saj se po njihovih izjavah niso še nikoli tako divje in nevarno vozili.

Drugo dejanje se je odvijalo približno ob polnoči na tovarniškem dvorišču. Šofer je sedel v Peugeotu z nekim neznanecem, ki je bil močno vinjen. Nenadoma je šofer pritisnil na plin in pognal za delavcem, ki je šel mimo in ki mu je uspelo, da je zadnji trenutek odskočil. Potem pa je vozil po dvorišču, se igral s prestavami tako, da so trpeli zobčniki, spet divje pognal in tik pred garažo na mestu ustavil, dalj časa pritiskal na plin ob napol vključeni sklopki in poslušal brnenje zobčnikov.

Kdo ve kako dolgo bi ta predstava še trajala, če ne bi neznanec zahteval od šoferja, da ga s tovarniškim avtomobilom odpelje domov. Šofer je takoj vzel kombi, ki je bil sedaj spet dober za vožnjo in odpeljal neznanca v smeri proti Celju.

Vse to se je dogajalo pred očmi naše nadzorne službe, ki ni storila ničesar, da vinjeni šofer ne bi vozil avtomobila, ali da bi vinjenega neznanca odstranila iz tovarne.

Komisija za varstvo delovnih dolžnosti, ki je ta primer obravnavala, je z zaslišanjem takrat službujočih čuvajev zvedela, da nadzorna služba res ni skušala šoferju preprečiti vožnjo, ker bi se zaradi vinjenosti lahko šofer razburil, vinjenega neznanca pa tudi ni odstranila, saj za podjetje »ni bil nevaren in se je navsezadnje samo sprehajal po tovarni ter sedel v Peugeotu...«

Sklep komisije je bil tak, da se šoferju izreče zadnji javni opomin, ki bi naj imel zaželen preventivni učinek. V kolikor pa bi kršitelj ponovno kakorkoli prekršil delovno dolžnost, pa bo predlagan DSE v postopek za izključitev. M-M

reševati z izgradnjo novih kapacitet.

Znano je, da smo v Jugoslaviji podedovali razdrobljeno in zastarelo metalurgijo z nekvalitetno proizvodnjo in brez strokovnih kadrov. Zaradi nizkih cen jekla in nizke amortizacije v povojnih letih ni bilo pogojev za razvoj črne metalurgije in šele od leta 1961 dalje smo pristopili k rekonstrukcijam obstoječih železarn. Iz pregleda kapacitet črne metalurgije v svetu je razvidno, da so tudi železarne z malimi kapacitetami lahko visoko rentabilne in je torej kritika naše črne metalurgije, češ da so majhne kapacitete nerentabilne, neutemeljena.

Za primerjavo jugoslovanskih železarn z inozemskimi je predvsem važno, da razčistimo pojem železarne. V Jugoslaviji imamo 10 železarn, od katerih pa moramo odšteti železarne Vareš, Ilijaš in Štore, ki so pravzaprav velike livarne, poleg tega pa se ukvarjajo tudi s proizvodnjo železa in jekla. Ostane nam torej 7 železarn, od katerih so le 3 integralnega značaja, ki jih lahko primerjamo z inozemskimi, in to:

1. Železarne Jesenice, ki je orientirana na kvalitetna in plemenita jekla in predvideva povečanje kapacitet jekla od 400.000 ton na 600.000 ton letno;

2. Železarne Sisak, ki jo lahko z obstoječo proizvodnjo jekla (300.000 ton letno) in cevi (150.000 ton letno) primerjamo z mnogimi evropskimi železarnami. Železarne Sisak ima razvite tudi valjarniške kapacitete in pričakuje se, da bo v perspektivi znašala proizvodnja surovega jekla v tej železarni 500.000 ton letno.

3. Železarne Zenica, ki ima zaključen ciklus proizvodnje in je specializirana za proizvodnjo profilov. V njeni dokončni fazi bo mogoče proizvajati 2,7 milij. ton jekla.

Železarne Ravne in Železarne Nikšić povečujeta kapaciteto proizvodnje jekla na približno 200.000 ton letno. Železarne Skopje in Smederevo se izgrajujeta na kapaciteto milijon ton jekla letno z možnostjo razširitve na 1,5 milij. ton letno.

Zavedamo se, da moramo z ozirom na dediščino iz preteklosti rekonstruirati in modernizirati obstoječe železarne ter zgraditi nove, da bi s tem zagotovili rentabilno poslovanje. Če Jugoslavija ne bi imela že pred drugo svetovno vojno nekaj metalurških kapacitet, bi se po drugi svetovni vojni verjetno tudi odločila za gradnjo samo 3 železarn, in sicer: 2 za ma-

sojna jekla in 1 za proizvodnjo plemenitih jekel.

Obstoječe rekonstrukcije in novogradnje obsegajo izgradnjo agregatov na osnovi najnovije tehnike in optimalnih kapacitet. Za proizvodnjo surovega železa se predvideva izgradnja visokih peči, deloma tudi elektro-redukcijskih peči, za proizvodnjo jekla uporaba konvertorjev ter elektro-obločnih peči, v modernih valjarnah pa bo mogoče proizvajati najzahtevnejši asortiman.

Po končani izgradnji bi imeli v Jugoslaviji 3 železarne, od katerih bi vsaka proizvajala preko milijon ton jekla, tri železarne za plemenita jekla s specializirano železarno v Sisku. V Štoreh gre za kombinirano železarno, ki se bo v perspektivi razvijala v smeri specializacije valjanih profilov ter v smeri modernizacije livarn z namenom, da se dosežejo večje kapacitete, ki so optimalne za program proizvodnje valjev in odlitkov iz nodularne litine.

Za realizacijo predvidenih kapacitet bodo potrebna precejšnja finančna sredstva, ki jih bo treba zagotoviti bodisi iz lastnih virov, bodisi iz kreditov tako, da bi imeli moderno in rentabilno proizvodnjo z zagotovljenimi osnovnimi ekonomsko tehničnimi pogoji.

KONČAN JESENSKI DEL NOGOMETNEGA PRVENSTVA

V nedeljo, dne 10. 12. 1967, je bilo končano prvenstvo nogometne podzveze Celje in nogometaši, ki so s prvenstvom končali že na zasneženih igriščih, gredo zasluženo na odmor. Naš predstavnik »Kovinar« je odigral zadnjo tekmo že 3. 12. na domačem igrišču proti NK Ljubno. Z zmago 3:2 so se štorski nogometaši za letošnje dostojno poslovili od svoje publike. Kovinar je spomladi triumfiral, ko je bil absolutni prvak II. razreda celjske nogometne podzveze, saj je osvojil prvenstvo kar z 12 točkami prednosti od drugoplasiranega Šentjurja in se tako uvrstil v kvalitetnejši I. razred, ki pa se je pozneje zaradi pomanjkanja klubov združil.

Rezultati jesenskega dela prvenstva »Kovinarja« so sledeči: Kovinar — Krško 1:7, Vojnik — Kovinar 3:2, Kovinar — Šentjur 0:2, Kovinar — Polzela 3:1, Senovo — Kovinar 6:2, Kovinar — Radeče 2:2, Brežice — Kovinar 5:1, Kovinar — Rogatec 4:0, Boč — Kovinar 1:1, Kovinar — Vransko 2:1, Laško — Kovinar 1:4, Osankarica — Kovinar 2:0, Kovinar — Ljubno 3:2.

Z 12 točkami so naši fantje pristali na osmem mestu lestvice. Iz rezultatov se vidi, da je bil start zelo slab, finiš pa dober. Res je, da so fantje izgubili nekaj srečanj po nepotrebnem. Tako poraz v Vojniku, Slovenski Bistrici proti Osankarici ter neodločena rezultata proti Boču in Poljčanah in Radečam doma nista bila potrebna. Lahko rečemo, da so fantje te točke podarili. Če bi samo te tako nesrečno izgubljene

ne točke ostale Kovinarju, bi bil v jesenskem delu prvenstva prav gotovo na 4. mestu.

Lestvica:

1. Krško	13	11	1	1	59:19	23
2. Osankarica	13	9	2	2	50:16	20
3. Radeče	13	9	2	2	50:22	20
4. Ljubno	13	8	3	2	45:25	19
5. Brežice	13	8	1	4	45:25	17
6. Senovo	13	7	2	4	48:29	16
7. Šentjur	13	8	0	5	35:31	16
8. Store	13	5	2	6	25:33	12
9. Vojnik	13	4	2	7	31:35	10
10. Boč	13	3	3	7	30:55	9
11. Polzela	13	3	1	9	28:37	7
12. Rogatec	13	3	1	9	20:48	7
13. Laško	13	2	1	10	16:58	5
14. Vransko	13	0	1	12	13:59	1

Moštvo Vranskega je zadnje in verjetno ne bo igralo v spomladanskem delu prvenstva, ker ga je celjska nogometna podzveza diskvalificirala vsled neresnega tekmovanja. Vendar ima društvo še možnost za pritožbo.

Od vseh moštev je najbolj presenetilo moštvo »Osankarice« iz Slovenske Bistrice, ki je doseglo drugo mesto. Krško, kot jesenski prvak, in Brežice, pa bi že lahko enkrat nastopala z domačimi igralci, kajti v teh dveh zasavskih klubih sestavljajo moštva večinoma iz samih vojakov. Ljubno je razočaralo svoje pristaše prav v Štorah, ko je klonilo. Če pa bi bilo Ljubno zmagalo pri nas, bi bilo čez zimo na drugem mestu in bi v spomladanskem delu prvenstva močno konkuriralo Krškemu.

Dopust REKREACIJA šport razvedrilo, družabno življenje

Smučarska vlečnica na Svetini

Zelimo obvestiti vse ljubitelje smučanja, da vlečnica na Svetini redno obratuje in sicer v dnevih med tednom od 12. ure dalje, ob nedeljah in državnih praznikih pa od 9. do 17. ure. V času zimskih počitnic bo vlečnica obratovala non-stop.

CENIK:

enkratna vožnja	0,20 N-din
weekend karta (70 voženj)	10,00 N-din
sezonska karta	80,00 N-din

(za sezono 1967/68 za neomejeno število prevozov).

Aktivni člani TVD Partizan-Kovinar Store imajo popust. Karte lahko dvignejo samo v društveni pisarni pri tov. Ramšak Branki v oddelku za rekreacijo.

Vabimo vse smučarje, da koristijo vlečnico in ugodna smučišča na Svetini, posebej še za to, ker se lahko poslužujejo redne avtobusne proge.

T. V.

PROGRAM ŠPORTNE REKREACIJE ŽELEZARNE ŠTORE ZA LETO 1968

V programu športne rekreacije smo upoštevali zvrsti športnih panog, ki so priljubljene in dostopne našim članom.

Ker so se močno razmahnille delavske športne igre celjskih kolektivov, smo zaradi tega terminsko uskladili naše interne prireditve, ker želimo sodelovati na delavskih športnih igrah v vseh razpisanih panogah.

Pri programiranju smo se omejili na stroške te dejavnosti in zato nismo upoštevali atraktivnih prireditev, ki bi bile vezane na večja finančna sredstva.

PROGRAM:

MESEC JANUAR:

Vsako soboto in nedeljo šola slučanja na Svetini pod strokovnim vodstvom za člane kolektiva.

Prvenstvo posameznikov starejših članov (nad 30 let) v namiznem tenisu.

Priprave smučarjev za nastop na delavskih športnih igrah.

Organizirana rekreacijska vadba v telovadnici.

MESEC FEBRUAR:

Vsako soboto in nedeljo šola smučanja — nadaljevanje.

Prvenstvo železarne Store v smučanju — moški, ženske, vseh starostnih skupin.

Skupni izlet udeležencev prvenstva Železarne Store na Veliko planino.

Prvenstvo članov Železarne Store v namiznem tenisu.

Delavske športne igre — smučanje.

MESEC MAREC:

Kolektivni izlet smučarjev na Zelenico.

Medobratno ekipno tekmovanje v odbojki.

Delavske športne igre — namizni tenis.

Delavske športne igre — šah.

MESEC APRIL:

Kolektivni izlet smučarjev na Vogel.

Medobratno ekipno tekmovanje v rokometu.

Delavske športne igre — kegljanje.

Delavske športne igre — nogomet.

Pričetek priprav na Metalurške igre.

MESEC MAJ:

Tekmovanje posameznikov v streljanju z MK — puško.

Delavske športne igre — rokomet.

Medobratno tekmovanje v atletiki.

Delavske športne igre — nogomet.

Priprave na Metalurške igre.

MESEC JUNIJ:

Medobratno ekipno tekmovanje v malem nogometu.

Delavske športne igre — odbojka.

Intenzivne priprave za nastop na metalurških igrah.

MESEC JULIJ:

Sportna srečanja z drugimi kolektivi za priprave na metalurške igre.

Delavske športne igre — atletika.

MESEC AVGUST:

Metalurške športne igre na Ravnah.

Delavske športne igre — plavanje.

MESEC SEPTEMBER:

Medobratno tekmovanje v ribolovu.

Pričetek ligaškega medobratnega tekmovanja v streljanju z zračno

puško.

Medobratno tekmovanje v nabiranju gob.

Delavske športne igre — mali nogomet.

MESEC OKTOBER:

Pričetek ligaškega medobratnega tekmovanja v kegljanju.

Nadaljevanje in zaključek ligaškega tekmovanja v streljanju.

Delavske športne igre — streljanje.

MESEC NOVEMBER:

Nadaljevanje in zaključek ligaškega tekmovanja v kegljanju.

V počastitev 29. novembra kegljaški turnir v sodelovanju celjskih kolektivov.

MESEC DECEMBER:

Medobratno tekmovanje v šahu in svečan zaključek rekreativne dejavnosti pri Mlinarjevem Janezu za leto 1968.

Komisija za športno rekreacijo

Umrli člani delovne skupnosti

Poldetu Škorniku v spomin

Pred tremi leti se je med mladeniči, ki so se želeli izučiti poklica na elektrogospodarski šoli v Mariboru, pojavil tudi bled in skromen, nenavadno miren deček. Povedal je, da je iz Zusma doma in da bi rad naprej v šolo, čeprav se zaveda, da to ne bo lahko. Nismo mu pripisovali toliko poguma in trdne volje, zdel se je premehek. Saj ni lahko oditi iz doma v svet, če tako rečemo, zakaj življenje v Dobrini se od onega v Mariboru v marsičem razlikuje.

je. Ritem življenja je tam živahniji, šolski program zahteven. Se fantom iz višjeorganiziranih osnovnih šol včasih trda prede v poklicni šoli. Toda Polde Škornik je imel res trdno voljo, vse ovire je premagal s svojo prizadevnostjo in z veseljem do poklica, ki si ga je izbral. Letos je z uspehom dokončal poklicno šolo. Pridviden je bil za vključitev v delovno razmerje, ko bodo izročeni obratovanju novi objekti naše železarnice. Tako bi se mu izpolnila dolgoletna želja, da se zaposli v poklicu, ki si ga je izbral. Dolej pa bi pomagal starejšim pri delu na majhnem, hribovitim posestvu v Dobrini. Pridno je pomagal domačim pri gospodarstvu in čakal na povabilo iz železarnice. V železarni pa so ga težko pričakovali sošolci, ki so že vključeni v delovno razmerje, da bi skupaj z njim delali na razširitev in rasti podjetja. Toda eni in drugi so čakali zaman. Vmes je posegla zločinska roka in vzela življenje mlademu človeku, ki se je s težavo in pridnostjo prebijal do poklica ter gojil vroče želje za vključitev v vrste mladih graditeljev našega gospodar-

stva, v vrste tistih, ki z vso mladostno voljo krepijo našo gospodarsko moč. V cvetu mladosti je moral Polde Škornik nasilno zaključiti svojo kratek življensko pot, tik pred vstopom v novo fazo življenja. Osupnili smo, ko smo izvedeli, kako kruta usoda ga je doletela. Mirnega, skromnega mladeniča, za katerim žalujejo poleg težko prizadetih svojcev tudi njegovi številni mladi sošolci in prijatelji ter mnogi znanci, bomo ohranili v najlepšem spominu.

R. U.

Ana Lešek

V petek 24. novembra t.l. so nam šamotarji sporočili, da je tragično preminula njihova nekdanja sodelavka Ana Leškova iz Sentjanža nad Storami. Med tistimi, ki jim je vsakdanje življenje kazalo le črne plati, je bila tudi pokojna Ana. Trdo je bilo treba delati, da si se lahko prerinil skozi življenje, to je vedela tudi Leškova, to je čutila na svojih ramenih. Petnajst let je delala v naši šamotarni, dokler ni bila invalidsko upokojena pred tremi leti. Ni našla prave opore v ljudeh, živela je zagrenjena, osamljena. Tudi zdravje ji ni dobro služilo. Tako so ji minevala leta, senčna leta življenja brez toplote, ki je še ženam in materam posebno potrebna. Ko je morala v pokoj, ji je bilo prav gotovo še huje pri srcu, zakaj odslej je bila še bolj osamljena — in takšna je omahnila v smrt. Ohranili jo bomo v trajnem spominu.

R. U.

Feliks Kacjančič

Eden najstarejših Storjanov in najstarejših livarjev Feliks KACJANČIČ se je mirno, kakor je živel, tudi poslovil. V soboto 25. novembra se je utrgala nit njegovega življenja, dolgega 85 let. Vsekakor častljiva starost. Rojen v Grotini pri Slovenjem Gradcu se je izučil na Muti za livarja. V štorski livarni se je zaposlil že leta 1907 in delal, dokler ni bil vpoklican v vojsko med prvo svetovno vojno. Toda že leta 1918, sredi novembra, se je vrnil na delo v livarno naše železarnice. Od tedaj je delal vse do upokojitve 30. aprila 1949. Pa še po tem datumu je delal honorarno pri sortiranju livarskega peska. Kacjančiča pa smo poznali tudi kot člana godalnega kvarteta ali kvinteta, saj je bi-

lo malo prireditelj v Storah in okolici, kjer ne bi skrbeli za dobro razpoloženje znani godbeniki, med katerimi sta bila tudi Kacjančiča, oče in sin. Čez štirideset let je torej živel in deloval v Storah. Ocenjen kot livarski strokovnjak in spoštovan kot človek, ki je vzorno skrbel za družino in rad prihajal med ljudi, da je prispeval k dobremu razpoloženju. Zato je tem bolj pretresljivo učinkovala vest o njegovi smrti. Vsi, ki smo ga poznali, se ga bomo radi še dolgo spominjali, posebno še na sestankih in ob prireditvah, na srečanjih, kjer smo včasih redno našli tudi tega skromnega sodelavca in prijatelja.

Franc Gaberec

Pred tremi leti je bil invalidsko upokojen naš dolgoletni sodelavec, mizar-zastekljivalec, Gaberec Franc iz Vrbnega pri Sentjurju. Srce mu je nagajalo, tako smo laično dejali in mu pozeleli, da bi se mu v pokoju zdravje popravilo in bi v novozgrajeni hiši še dolgo v miru

gospodaril. Zelje so eno, stvarnost pa drugo. Gabercu sreča ni bila naklonjena. Kmalu mu je umrla žena. Prej sta mu že umrli dve hčeri. Ostal je sam. Kaj pomeni samota, ve le tisti, ki jo okusi, ko si najbolj želi domačih ljudi okoli sebe. Gaberec je še vedno hodil komu kaj po popravljat, zakaj samota je nevzdržna. Da bi si opomogel, se je pred kratkim drugič poročil. Toda njegovi dnevi so bili šteti. Ni se pazil, kot bi bilo potrebno in nenadoma mu je odpovedalo srce. V torek, 12. decembra, so se poslo-

vili od njega bivši sodelavci, prijatelji in znanci, ki so ga pospremili na šentjursko pokopališče. Poleg sorodnikov so mnogi prišli od blizu in daleč. Gaberc je bil namreč doma iz Vinskega vrha (Sv. Stefan) in je včasih opravljal mizarška dela v Loki pri Zusmu, Babni gori, Vinskem vrhu in tam okoli, po drugi svetovni vojni pa v naši železarni. Povsod ga bomo ohranili v lepem spominu.

R. U.

Bodoče naloge

Kovinarja čaka spomladi težka naloga, ki jo bo težko prebrodil, vsled nezadostnega števila igralcev, kakor tudi trenerskega kadra. Na odslužitvi vojaškega roka ima Kovinar kar 12 igralcev, ki pa bodo prišli domov šele prihodnje leto v jeseni, oziroma spomladi 1969 leta. Sedanje moštvo je zelo pomlajeno in tako pomlajeno ne bo moglo nastopati spomladi, kajti mladinci bodo le v najnujnejših potrebah poklicani v I. moštvo. Treba bo čez zimo nekaj ukreniti in vključiti v vrste tiste mlade nogometaše, ki danes ne vem iz kakšnih razlogov stojijo ob strani. Počitnice bodo kratke, kajti s treningi nameravamo začeti z vsemi tremi moštvoma po novoletnih praznikih v telovadnici. Mislimo na resne priprave za spomladansko prvenstvo in seveda tudi na boljšo uvrstitev. Kajti, načrt tehničnega vodstva je, da že spomladi začnemo pripravljati moštvo za jesensko prvenstvo. Želja nas vseh je, da po dolгих letih »Kovinar« zopet igra v zaželeni slovenski conski ligi, ki je po računici cenejša od celjske podzvezne lige. Kar pogledamo, kateri klubi tvorijo SCL: Olimp iz Celja, Rogaška Slatina, Zalec, Šmartno, Šoštanj in Velenje. To je kar polovica klubov z malo razdaljo. Tudi Drava iz Ptuja ni veliko dalj, če primerjamo pot v Poljčane, Slovensko Bistrico, zakotno Senovo, Ljubno, Krško, Brežice, Rogatec itd. Daljše vožnje bi imeli le v Maribor, Mursko Soboto in Lendavo.

Disciplina igralcev je bila zadovoljiva, kaznovana sta bila le dva igralca s prepovedjo igranja vsak po eno tekmo. Disciplina do treningov pa je bila zelo slaba, vsaj kar zadeva starejše igralce, razen nekaterih izjem. Tudi odnos starejši — mladi ni bil na posebni višini. Tudi ta trenja bodo morala v bodoče odpasti, če bomo hoteli doseči cilj, ki je pred nami. Ob koncu želimo vsem igralcem in odboru v letu 1968 veliko uspehov na zelenem polju in srečno novo leto tudi vsem našim simpatizerjem.

Ambrož Franc

KADROVSKE VESTI

V mesecu novembru so bile naslednje kadrovske spremembe v našem podjetju.

Nov član delovne skupnosti je ROZMAN MARJAN iz Prožinske vasi, ki se je vrnil iz JLA in se zaposlil kot delavec v enoti livarna sive litine.

ODŠLI DRUGAM NA DELO SPORAZUMNO S PODJETJEM:

PLAVČIK STEFAN iz delovne enote livarna sive litine, SENICA SILVESTER iz delovne enote elektroplavž, MLINARIČ IVAN iz delovne enote elektroplavž in GORJUP STANISLAV iz oddelka tehnične kontrole.

ZAKONSKO ZVEZO SO SKLENILI:

SKALE JURIJ iz valjarne, JURKOSEK LEOPOLD iz jeklarne, STARKL STANKO iz valjarne, MOGIČNICKI NIKO iz razvojnega oddelka, ŽALER MATEVŽ iz livarne sive litine.

Na novi življenjski poti želimo vsem obilo družinske sreče!

NARAŠČAJ V DRUŽINI SO DOBILI:

KRIZNIK PETER iz valjarne, RIHTER JANKO iz elektroplavža, PLANINSEK IVAN iz prometa, SALOBIR FRANC iz valjarne, SUHL FRANC iz valjarne, LUZEVIC STEFAN iz modelne mizarne, OBLAK JAKOB iz ekspedita, KAMENIK SLAVKO iz OTK in KAMENIK VERA iz mehanične delavnice, FRECE IVAN iz prometa, TOJNKO JANEŽ iz šamotarne.

Cestitamo!

UPOKOJITVE

Invalidsko:

SPOLENAK FRANC, rojen 14. 11. 1914 v Cretu, stanujoč v Novi vasi pri Sentjurju. Tov. Spolenak je že v rani mladosti izgubil starše, zato je doraščal pri tujih ljudeh. Po končani osnovnošolski izobrazbi je bil sprejet v Železarno Store kot livarski vajenec. Tri leta se je učil poklica pod mnogo slabimi pogoji, kot je to omogočeno sedaj mladim ljudem. Učno dobo je uspešno zaključil 1932. leta in od takrat dalje delal kot livarski pomočnik in livarski delavec, od 1949 dalje kot livarski delovodja in nato kot glavni delovodja v livarni sive litine vse do upokojitve. Edina dveletna in pomembna prekinitiv je nastala zaradi odhoda na odslužitev rednega vojaškega roka v letih 1935—1936 in v letih 1936—1937 na delu v Kragujevcu. Vso ostalo življenjsko delovno dobo je dejansko tov. Spolenak preživel v našem podjetju, kjer pravi, da mu je bil drugi dom. Zaradi slabega zdravja ga je dne 16. 11. 1967, ko je dopolnil 53 let starosti, Invalidska komisija pri KZSZ Celje ocenila kot invalida I. kategorije in ga invalidsko upokojila.

ARZENSEK JOZE, rojen 16. 9. 1917 v Pečovju, stanujoč v Kopolah. Po poti svojega očeta je takoj po končani osnovni šoli stopil na delo v šamotarno Store julija 1933. V letih 1938—1939 je bil na odslužitvi kadrovskega roka v jugoslovanski vojski, nakar se je ponovno zaposlil na svojem prejšnjem delovnem mestu kot kurjač v šamotarni in tam delal do junija 1943. Vojne razmere so pripomogle k dveletni prekinitvi do septembra 1945, ko se je

vrnil iz nemške vojske, oz. zavezniškega ujetništva ter se ponovno zaposlil na starem delovnem mestu, na katerem je delal do upokojitve. Zaradi slabega zdravstvenega stanja ga je dne 22. 11. 1967 Invalidska komisija pri KZSZ Celje ocenila kot invalida I. kategorije in pri tem nekaj nad 50. letu starosti ter 30 leti delovne dobe invalidsko upokojila.

STOR MARTIN, rojen 23. 9. 1912 v Kopolah, kjer tudi stanuje. Po končani osnovni šoli je dobil delo in delal pri privatnih delodajalcih kot pomožni zidar, delavec v kamnolomu. Nekaj časa v Tovarni emajlirane posode, Celje, in pri podjetju za vzdrževanje železniške proge v Celju. Avgusta 1939 je dobil delo v Železarni Store in sicer v livarni. Prekinil je delo v tem podjetju v letih 1950 in 1951, ker je opravljal prevoze peska pri podjetju za eksploatacijo pe-

ska v Storah. Leta 1952 se je ponovno zaposlil v Železarni Store in dokler je imela Železarna proizvodnjo vodovodnih cevi v svojem programu, je tov. Stor delal v tej enoti najprej kot zabijač, nato kot skupinovodja. Po ukinitvi proizvodnje cevi je do upokojitve delal kot skupinovodja v livarni sive litine. Dne 30. 11. 1967 ga je Invalidska komisija pri KZSZ Celje ocenila kot invalida III. kategorije in v svojem 56. letu starosti in ga pri 29. letih priznane delovne dobe invalidsko upokojila. Omenimo naj, da ima tov. Stor sorazmerno nizko število priznanih let, ker ni pravočasno uveljavil ca. 6 let delovne dobe, opravljene pred vojno pri privatnem delodajalcu.

MASTNAK BOGOMIR, rojen 15. 9. 1916 v Fonsdorfu — Avstrija, sedaj stanujoč na Teharju. Delal je v delovni enoti »tesarji«. Iz personalnih podatkov

izhaja, da je od leta 1941 do 1943 delal v kamnolomu pri Slivnici, potem pa nekaj časa v Tovarni avionov v Mariboru. Na delo v Železarno Store je vstopil junija 1947 ter leta 1950 uspešno opravi izpit za kvalificiranega delavca tesarske stroke, ter v tem svojstvu delal v gradbenem oddelku oz. tesarski skupini do 15. novembra 1967, ko ga je zaradi slabega zdravstvenega stanja pri 51. letih starosti in 25 letih delovne dobe Invalidska komisija pri KZSZ Celje ocenila kot invalida III. kategorije in ga invalidsko upokojila.

VOĐEB LUDVIK, rojen 6. 7. 1912 v Gorici pri Slivnici, kjer se sedaj stanuje. Najprej je delal pri zasebnih delodajalcih nekaj let, nato se je redno zaposlil v Železarni Store leta 1940, kjer je po kratkotrajnih vmesnih prekinitvah med vojno delal do upokojitve. Delal je v glavnem v obratu jeklarne na različnih delovnih mestih, nazadnje kot skarjevec. Zaradi slabega zdravja ga je Invalidska komisija pri KZSZ Celje priznala kot invalida III. kategorije in ga s 30. 11. 1967 pri 55 letih starosti in 33 letih delovne dobe invalidsko upokojila.

Redno:

GRACNER VILMA, rojena 3. 4. 1912 v Budimpešti — Madžarska, sedaj stanujoča v Storah. Zaposlena je bila v šamotarni. Njena prva zaposlitev je bila leta 1925 v obratu šamotarni, kjer je delala kot čistilka opeke do 1938. leta. V naslednjih letih — vse do 1961 je delala pri raznih delodajalcih. Nato je vstopila na delo v Železarno Store in delala najprej v takratni delavsko službeni restavraciji (DUR), leta 1962 pa je bila na lastno željo premeščena v obrat šamotarno, kjer je delala kot čistilka opeke vse do 18. nov. 1967, ko je izpolnila pogoj in bila starostno upokojena.

KADROVSKI SEKTOR

ČLANI KADROVSKEGA SEKTORJA SE ZA SODELOVANJE PRI IZVAJANJU SVOJIH NA LOG V LETU 1967 ZAHVALJUJEMO ČLANOM DELOVNE SKUPNOSTI PODJETJA TER JIM ŽELIMO V

NOVEM LETU 1968

VELIKO DELOVNIH USPEHOV
IN OSEBNE SREČE!

6. — 7. 1. 1968

»LEV«

angleški barvni SCP film

Angleški film, ki prikazuje pustolovsko življenje ameriške družine v Keniji med lovci na divje živali.

13. — 14. 1. 1968

»KOLOS Z RODOSA«

italij.-špan. barvni SCP film

Zgodba o življenju feničanskih in starogrških kraljev in njihovih bojnih pohodih.

20. — 21. 1. 1968

»LJUBEZEN Z

NEPOZNANIM«

ameriški VV film

Kombinacija romance, komedije in drame v povezavi z vsem, kar je razburljivo in ne navadno v New Yorku.

27. — 28. 1. 1968

»KRVAVI KAPETAN«

španski barvni SCP film

Gusarska zgodba.

PA BREZ ZAMERE

Tale napis prav gotovo ne vodi v našo jeklaro. Visi pa tam že dokaj dolgo...

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega draga moža, očeta, starega očeta, brata in strica

Mirka KERSTAJNA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste ga v težki boleznih obiskali, ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti in mu poklonili toliko lepih vencev in cvetja. Hvala tudi za pismena in ustna sožalja, kakor tudi pevcem in govornikom, prav posebno Srečku Kranjcu za tako ganljive besede ob odprtem grobu.

Žalujoči: žena Mari, hčerki Vera in Tatjana ter sin Sandi z družinami

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta Feliksa KACJANČICA, ki ga je usoda iztrgala iz naše sredine, se najlepše zahvaljujem vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti. Zahvaljujem se sindikalni podružnici za prelepe vence, pevskemu društvu in govorniku za poslovilne besede.

Žalujoči sin Jože z družino

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem stanovanski komisiji Železarne Štore za dodelitev ustreznega stanovanja in za sočutje, ki ga je pokazala do delavke s 30-letnim delovnim stažem.

Ivanka Režonja

ŠTORSKI ŽELEZAR, Glasilo delovnega kolektiva Železarne Store — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik prof. Leopold Perc — Uredniški odbor: inž. Janez Barborič, Friderik Jernejšek, Anton Mackošek, Rajko Markovič, Stane Ocvirk, prof. Perc Leopold, Stane Sotler, inž. Niko Zakonjšek, in Ivan Zmahar — Tiska GP »Celjski tisk« Celje.